

В П О С М О
НЕБА

половину
отримує
вуличний розповсюдjuвач

5 грн

#21

ЦЕ НЕ КІНЕЦЬ

придбавши цей журнал, ви допоможете бездомним

ПРОСТО НЕБА – незалежний вуличний журнал, який розповсюджують на вулицях Львова безпритульні та соціально виключені особи.

НАША МЕТА

Метою розповсюдження журналу є залучення до соціальної інтеграції людей, що перебувають у скрутних життєвих обставинах. Девізом ПРОСТО НЕБА є «Працювати, не жебракувати». Ми схилиємося до думки, якщо людина взялася розповсюджувати журнал, вона прагне насамперед змінити своє життя. Крім того, це унікальна можливість покращити своє фінансове становище.

ЯК МОЖНА РОЗПОВСЮДЖУВАТИ ЖУРНАЛ
Якщо Ви – бездомна чи безробітна людина і бажаєте розповсюджувати журнал, звертайтеся у пункти розповсюдження:

ЛМГО «Спільнота взаємодопомоги «Оселя»

м. Львів-Винники, вул. І. Франка, 69

Центр обліку та нічного перебування

бездомних громадян

Вул. Кирилівська, 3-а

СПІВПРАЦЯ З ПРОСТО НЕБА

Ми завжди відкриті до співпраці як із соціально незахищеними верствами, так і з письменниками, художниками, фотографами та багатьма іншими, хто став на шлях боротьби проти бідності та соціальної несправедливості. Усі матеріали в журналі – добра воля дописувачів і волонтерів видання. Винагороди за подані до друку матеріали немає. Редакція залишає за собою право не повертати, не рецензувати надіслані матеріали і не погоджуватися з думкою авторів.

Запрошуємо рекламодавців до розміщення соціальної реклами, що пропагує здоровий спосіб життя та сприяє ефективному вирішенню актуальних проблем міста.

ПРОСТО НЕБА є членом Міжнародної асоціації вуличних видань. Проект реалізує ЛМГО «Спільнота взаємодопомоги «Оселя».

Просто неба № 21. Це не кінець З М І С Т

е	Олеся Саноцька. Далі буде	3
р	After dark від Григорія Семенчука	4
о	Наше опитування	4
т	Ірена Карпа. Репортаж Кінця Світу	5
и	Прогноз погоди від Максима Ольги	6
к	Мар'яна Соха. Оптимістичний кінець	6
о	Різдвяна історія від Пауло Коельо	7
·	Інтерв'ю з Ярославом Грицаком	8
а	Ірина Славінська. Смерті нема	10
п	Герберт Біттер. Працювати глобально!	11
о	Василина Думан. Проста вулична магія пересічних львів'ян	12
к	Оксана Коваль. Життя чи 3D версія життя? Справжнє і справжніше	14
а	Наталя Саноцька. Пам'ять про смерть	15
л	Вікторія Міщук. Кінця світу не буде, бо є ми!	16
і	Без Ознак Мистецького Життя: Ірена Карпа	19
п	Микола Шпаковський. Про друзів для сексу	22
т	Галя Шиян. Під артобстрілом стандартів	23
и	Володимир Беглов. Книжки Римських пап	24
ч	Хроніки пересічних від Молотова	25
н	Кароліна Козюра. Кінець світу чи повернення до минулого?	26
и	Максим Ольга. Перший денді	27
й	Злата Яворська. Два Різдва	28
	Іздрик. Дві пропозиції на кінець світу	29
в	Оксана Васьків. Про Ігорка (4)	30
и	Кінорецензії	32
п	Музичні рецензії	33
у	Мотиви і демотиватори	34
с	Уродини музею ідей	36
к	Як Ви можете допомогти бездомній людині	37

НАШІ КОНТАКТИ

ЛМГО «Спільнота взаємодопомоги «Оселя»
79495, м. Львів-Винники, вул. І. Франка, 69
Сторінка в Інтернеті www.emaus-oselya.org
E-mail: prosto_neba@yahoo.com
Тел./факс 032 296 33 03

Свідоцтво про державну реєстрацію
ЛВ №925/178р від 02.10.2009
Тираж - 2 000 примірників

Головний реактор
Мар'яна Соха
Випусковий редактор
Григорій Семенчук
Дизайн і верстка
Юрій Іздрик

Логотип
Оксана Васьків – Кукул

Фото проекту Без Ознак Мистецького Життя
Ростислав Шпук

Над номером працювали
Максим «Ольга» Лішенко, Василина Думан,
Вікторія Міщук, Оксана Коваль, Ольга Ренн,
Юліана Паранько, Микола Шпаковський

ПРАВИЛА РОЗПОВСЮДЖУВАЧІВ

1. Розповсюджувач має бути ввічливим, проявляти повагу до покупців та інших розповсюджувачів.
2. Розповсюджувач розповсюджує журнал відповідно до вартості, вказаної на обкладинці.
3. Розповсюджувач не має нав'язувати покупцеві журнал, а поважати його вибір придбати його, або ні.
4. Розповсюджувач обов'язково мусить мати при собі посвідчення розповсюджувача.

Увага: Якщо розповсюджувач знаходиться у стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння, не беріть у нього журнал.

ДАЛІ БУДЕ

В кінці року завжди намагаємося встигнути зробити якісь найнеобхідніші і найголовніші на нашу думку речі, тим більше, прислухаючись до зловісних пророцтв про кінець світу, смерть, катаклізми. Здається, що з початком нового року почнуться нові часи, нові важкі і радісні моменти. Тут і тепер хочеться пережити цей напружений і зловісний кінець року. А коли переживемо його, то знову все буде як завжди.

Що найголовніше в цьому році було для нашої Спільноти? Ми відкрили Благодійну крамничку, закінчуємо ремонт у соціальному гуртожитку. Туди поселились перші чотири мешканці, народжуються діти. Хоча, все ж найосновніше, що було цього року – це те, що ми намагалися жити наповнено, цікаво і не забували про тих, яким важче живеться у нашому місті. Щочетверга роздавали і роздаємо гарячу їжу біля Порохової вежі, організували Святвечір і Великодній Сніданок для більше ніж 300 осіб. Також минулої зими під час сильних морозів патрулювали щоденно три тижні, підтримуючи бездомних людей теплими харчами, одягом.

Недавно напередодні нових холодів Міський голова Андрій Садовий зібрав представників міських установ соціального захисту, охорони здоров'я, міліції та МНС, щоб поговорити про план дій на наступну зиму. Запрошено було і громадські організації. Багато говорилося про те, що треба зробити, щоб не загинули на вулицях люди цієї зими, що настав час говорити і планувати також, що треба робити, щоб в нашому місті всім людям дати можливість жити, а не тільки

рятувати від смерті напередодні морозів. Жити наповнено і спокійно, реалізуючи свої здібності і таланти. Адже в кожній людині є потенціал для того. Треба тільки допомогти пережити труднощі. Пережити їх разом, щоб ніхто не відчував себе самотнім зі своїм боєм. Прийшов час об'єднувати зусилля, щоб в місті розширити спектр соціальних послуг, вибудувати систему закладів, які допоможуть розвинути можливості для найбільш знедолених, активно залучати до цього громадські організації.

Живим свідченням можливості людських перетворень є мешканці нашої Спільноти, які були нагороджені почесними грамотами Міським головою під час наради про зимове патрулювання. Були нагороджені лікарі, медсестри, працівники нічліжки і люди, які колись прийшли за допомогою в «Оселю», а зараз змінюють соціальне становище міста на краще. А скільки ще людей може стати на ноги і допомагати іншим? Це залежить від нас. Від нашої людяності, від нашої професійності. Голова нашої організації о.Олег Сухінський завжди каже, що найголовнішим є те, щоб кожен з нас в глибині душі не погодився з тим, що поряд з нами в такому важкому становищі живуть люди, наші співвітчизники і відчув за це особисту відповідальність. Знайти спосіб як допомогти – набагато легше завдання.

Олеся Саноцька –

виконавчий директор

ЛМГО «Спільнота взаємодопомоги «Оселю»

На фото: мешканці «Оселі», які минулої зими організували і проводили вуличне патрулювання під час сильних морозів

ЦЕ НЕ КІНЕЦЬ

«Це не кінець» – скажу я усім: хліборобам, що годують нас, солдатам, які захищають нашу вітчизну, поетам, які пишуть хороші вірші. Усім, хто діє з добром і в ім'я добра. Для них, як завше, добре минеться не тільки апокаліпсис, але й усе рівноцінне цій важливій календарній події: вибори, епідемії, зубожіння і падіння курсу долара. Бо вони, як не крути, обертаються у божественній орбіті. І будь-який кінець світу для них – усього Новий рік. Радісний і веселий, з конкурсами і салатом олів'є.

Натомість, хочеться застерегти (чи налякати?) усіх злодіїв. Для них перехід у нову еру відбудеться нелегко. Ба більше – кожен наживе собі проблем і неприємних пригод. Бо так завжди трапляється з поганцями – вони магніти проблем. Особливо у час переходу. Їхні зимові шапочки – особливо чорні. Усе від чорноти думок і душевної порожнечі. Дивишся на них і так хочеться їм допомогти. Але кожне справжнє зло занадто горде. На відміну від добра, воно – суто егоїстичне. Саме тому їхні радары провокують нас до масової істерії з кінцем. Їм вигідно, щоб і добрі знервувалися теж.

Погодьтеся, що у цьому скуповуванні свічок, сірників, тушонки і гречки є щось і по-своєму еротичне. Це підготовка до кінця. І еротика полягає тут у тому, що найбільше генетичне прагнення самця чи самиці при потенційній загрозі смерті – це розмноження. Отже, Ерос керує, а Хронос підштовхує. Адже залишилось не багато часу. Проте, досі плутано і не зрозуміло, коли ж чекати вершників страшного суду – 12.12.2012 чи 21.12.2012? Тому, треба діяти майже десять днів, щоб нас вчергове не «розвелі как катят».

Власне, і тема нашого номеру «це не кінець» спонукає нас до двох алузій – апокаліптичної і еротичної. Ці далекі і водночас близькі теми знову зводять нас до двох простих біблійних розумінь – найпотаємніших людських страхів і бажань. Проте повторюю – страхи для нас і далі створюють злодії, а бажання – добрі люди навколо нас. І поки світові є як боротись і переможця у боротьбі немає, то мені видається, що з найближчих визначних дат нас очікує саме католицьке Різдво, Новий рік і Різдво східного обряду. І я впевнений, що ми вірним кроком зойдемо до дверей 2013-го, який прокує нам чимало випробувань. І переживемо усі ці випробування з Вами, шановні наші любі читачі. Разом з усією командою наших авторів, симпатиків, редакцією, кажу Вам: ми зможемо побороти ту прірву, яка частково розділяє усіх на різні береги світогляду і діяльності. З Новим роком Вас і Різдвам Христовим!

ОПИТУВАННЯ

Альбіна Михневич, організатор вуличного патрулювання

Минулої зими, коли настали сильні морози, ми від «Оселі» їздили на патрулювання, шукали у місті безпритульних людей, роздавали їм гарячий суп, чай, хліб, пампушки, теплий одяг, взуття. Якщо хтось потребував медичної допомоги, ми відвозили його в нічліжку, а звіди їх скеровували в лікарню. Також ми розповсюджували листівки з інформацією про те, де можна зігрітися і отримати гаряче харчування. Протягом трьох тижнів кожного вечора після роботи у спільноті,

по четверо мешканців збирали все необхідне для патрулювання і вирушали у місто. На вихідних їздили зранку до вечора.

Я сама колись була у такій ситуації, жила на вулиці. І коли потрапила в «Оселю», стала на ноги, то вирішила допомагати людям, які знаходяться в скрутній ситуації, в якій я колись була. Мені болить за долю людей, що живуть на вулиці і хочу їм допомогти, чим можу. Я і надалі збираюся допомагати бездомним, бідним людям. Зараз я працюю в Осередку підтримки бездомних людей. Тут вони отримують медичну допомогу, одяг, їжу і добру пораду. Цього року під час морозів я надалі збираюся брати участь у патрулюванні і допомагати людям, які в цей час будуть на вулиці.

Василь Клушин, учасник вуличного патрулювання

Наша спільнота є членом Міжнародного руху «Емаус», і основною задачею є допомога біднішим за себе. Під час холодів ми розуміли, що потрібно допомогти тим людям, які у скрутний час опинилися на вулиці. Були й інші, які їм допомагали в той час, але ми вирішили зі своєї сторони також щось робити, щоб допомогти людям.

Ми самі, мешканці спільноти «Оселю», колись були бездомними, тому набагато більше знаємо про проблеми вуличного життя. Особисто мені не байдуже те, що відбувається у нашій країні,

а особливо те, що відбувається з бездомними людьми. Надіємося, що міська влада покращить роботу структур міста – лікарень, міліції, управління надзвичайних ситуацій, щоб вони також були небайдужі.

РЕПОРТАЖ КІНЦЯ СВІТУ

ПРИЙОМ-ПРИЙОМ. Репортаж Кінця Світу в прямому ефірі. Корок на вулиці Московська (яка іронія, ге, бандерівко?) такий, що вже п'ятдесят хвилин ніхто нікуди не рухається. Тож можна спокійно дістати ноут-бук і писати. Був би з собою бодай струменевий принтер, можна було би й листівки в тилу муніципального ворога розкидати. Молоді стройбатівці, що імітують розчищення вулиць від снігових завалів, чудова ілюстрація. Іронія в тому, що вже п'ять хвилин як триває прямий ефір єдиного притомного в цій країні каналу. Тобто, іронія в тому, що я на цей ефір їду, себто стою, і що тема його — Хартія Вільної Людини. Ага, я в цьому корку у всій безсилості своїх матюків — саме уособлення вільної людини. (О, пенсіонерка в пальті в "йолочку" спокійно собі чеберяє зустрічною, в дану мить чогось вільною від джипів владик всесвіту, смугою. Точна ознака кінця світу. І знаєте, чого мені зараз у моїй машині, котру навіть ніде кинути на обочині, би сісти на метро (обочини просто НЕМА), найбільше не вистарчає? Ні, не коханої людини чи душевного співрозмовника — я би їх задушила обидвох. І навіть не класичного, як шанель номер 5, АК-47 (машини з водіями-трупами швидше не рухатимуться). Мені би зараз просто велике, півлітрове термогорня з чаєм-масалою. Бо просто так, без масали, ці тибетські мантри з динаміка доведуть мене до європейського сказу.

Отак-о сиджу вже казна-скільки і перебираю в голові щось давно забуте з університетських часів, коли в читальний зал можна було пронести величний бутерброд з ковбасою і лишати масні відбитки на сторінках енциклопедій. Можна було, якщо ти був киянин. Якщо ж ти був "іногородній", то ковбасу на далекому бутерброді міг спостерігати десь так, як північне сяйво. А однаково ж чаю, курва, хочеться ще більше, надто з огляду на те, що температура за бортом почала різко падати. Мінус сім, мінус одинадцять, мінус п'ятнадцять.

— Шо, уроди, за фаренгейтом ще далеко вище нуля! - кричу я крізь заморожену шибку шановним співгромадянам і думаю, що всі тут позамерзають, але ж тільки не я, така красива і з пікою в тональному кремлі на прямий ефір. Не, тільки не я. Бє-бє-бє.

— Заперечення. — відгукується голос із далекого читального залу з чужою ковбасою.

— Шо?

— Стадія така.

— Само ти стадія. — я вимикаю радіо, щоб, як мені здається, зекономити акумулятор.

І де, курва, ці менти, що мали би казати людям не звертати на цю вузьку вуличку, аби не набиватися ще більше в корок? Оно, диви, нас уже по самі яйця замітає! Стоять, падли, на Грушевського, чи на Мазепи, ловлять тих, кого за швидкість подоїти можна! Тепер як нас розгрібати?! З вертольотів! І де хоч один депутатський гандон, котрий бодай заради піару свій вертоліт піджене?! І чого власне я тут застрягла?! Чого не лишилася вдома? Чого не послухала інтуїції і скільки в мене ще часу?!

— Протест.

— Курва мама ваші були, коли вас робили.

Невже пішов третій день?! Дизель в баку вже так довго на нулі, що я і не думала, що так буває. Засипало снігами остаточно, двері не відкриті. Як там було при попаданні в лавину? Розкопатися трохи, плюнути, визначити, де верх, туди і копати. Ага, на голову собі харкну зараз. Боже мій, боже мій, чому ти мене покинув?!

— Прохання про відтермінування...

Я вже давно перестала зважати на ковбасний голос читального залу. Думки про пармську шинку замінили мені всі містичні переживання реактивної депресії. Все наче з іншого виміру — сир, сушені помідори, гарячі поцілунки стейка з кров'ю. Життя прекрасне. О, доки телефон не розрядився, фейсбук писав, що в автобусі недалеко від мене хтось народив дитину. Але де це — недалеко від мене? Всі дороги вінницької області закрито. Від Франківська до Тернополя усі стоять так само, як і я, і на всіх них, жінок, старіків і дітей, лише два старих російських трактори, та й то розгрібають там щось чисто для декорації...

— Всьо, тепер точно капець. Вибачте мені всі, за усяку скверну і вкрадені бутерброди в целофані... Ех, жалко ж себе молодую. Який безславний, а головне, безіндивідуальний кінець. Запишуся в буддисти. Буду співстраждати. Собі, бо більше нікого не видно й не чути.

— Четверта стадія.

— А мені однаково. Я тиха і спокійна. Я приймаю цей факт кінця світу, хай навіть майя трохи й помилилися числом.

...Довколишнє потемніло і не має значення. Неуникне вже тут, навкруги і всередині. Всі можливі лампочки погасли, акумулятор сів. Як там було в класиків? При замерзанні на смерть має стати тепло. Давай уже, ставай, не відволікай від приємних думок про Мела Гібсона. Хоча...

В мене в багажнику є одна прекрасна річ. Заготовлена насправді для синичок на зиму. Це — моя сукня. І не проста сукня, а сукня з сала. І тепло, і калорійно, і виступ Мериліна Менсона в такій розгріті не гріх. Що ж, стереотипи, годували ви незліченні покоління бездарних коміків, то нагодуйте й мене. І зігрійте. Я ноги салом намащу. Зустріну кінець світу Блискучою. Чи раптом хто ще на запах прийде, то під шумок і розкопає. Національна ідея — вона ж понад усе.

Ірена Карпа —
письменниця,
фронтвумен
гурту «Quagra»,
independent-
активістка,
мати двох донечок

ВБИЙ ХОЛОДИЛЬНИКА!

Апокаліпсис починається зі шлунку. Коли зранку я прокидаюся злий та недобрий, це не тому, що від мене пішла дружина, і не тому, що мене звільнили з роботи, певно, це від порожнього холодильника. І коли ти збираєшся з останніми силами і потугами піднятися з ліжка – адже куди тепер поспішати? – ти кажеш, Господи, чому я такий лінивий, що не забив холодильник харчами. Свій обвішаний магнітками холодильник, ненажерливий холодильник, самостійний холодильник.

А потім вмикається радіоприймач – я щоразу забуваю вимкнути гучність – і остогидлий голос бубонить, що завтра апокаліпсис. Я чую, що почнуться катаклізми. Так вони щодня стаються в моїй голові: я часто забуваю хто я і звідки. Що з неба запалає вогонь, і ми згоримо. А потім постануть мертві й змагатимуться за право першості з ангелами. Ви чули таке? Хочу побачити на власні очі, як зомбі своєю повільною ходою наздоганятимуть херувимчиків. Ви уявляєте це? Боротьба добра і зла. Кажуть, усі релігії світу битимуться до останнього.

За годину задзвенить дзвоник. Він завжди дзеленчить о дев'ятій. Я слухняно виконаю його прохання. Прохання припинити дзеленчання. Дзвоникам не подобається дзеленчати на морозі. Особливо, коли на дворі льодяниковий період. Тут будь-який дзвоник може зламатися. Я відчиню двері і мій довгоочікуваний гість прибере пальчик з кнопочки дзвіночка і привітається, здоров, друже! І це буде кінцем світу.

Першою не його справою гість відчинить дверцята холодильника й промовить завченою фразою, о, знов холодильник порожній. Таке враження, ніби я вскочив у Мальтузіанську пастку, коли на шалений приріст моїх незваних гостей аж раптом зникли усі продукти харчування. Це я про вчорашню вечірку, так би мовити. Ні, заперечу я, холодильник не порожній, але якого біса влаштовувати перевірку на наявність зайвої біомаси? Невже не чути приречені кроки вселенського пофігізму?

Голод, спустошений організм, неконтрольовані спалахи землетрусу й виверження, духовний занепад і втрата мислення характеризують мого гостя якнайкраще. Продавчині в магазині гичуть метеоритним дощем, коли бачать нас удвох. Люди похилого віку перебігають на інший бік вулиці, ніби потрапляють під гамма-спалах. Туристи ховаються під парасольками закладів швидкого харчування задля уникнення зустрічі з небажаними вірусами. І все тому, що моєму гостю закортілося передягнути в костюм червоного слизу. І все тому, щоб довести людству, що сірий слиз – несправжній сценарій апокаліпсису. Кінець світу стане наслідком виключно дій психопатів, які стверджують, що червоний слиз перемаже сірий!

За обрієм на нас чекає глобальна війна за шматок хліба, а також принизлива поразка, тому що нам не вдасться перемагти єхидних продавчинь, що перетворилися на касових термінаторів, ні людей похилого віку, що уклали довготривалу інопланетну недоторканість, ані туристів, оснащених наноматеріалами. Невже це кінець світу? Невже кусень хліба призведе до апокаліпсису? Як важливо інколи забивати холодильник харчами!

ОПТИМІСТИЧНИЙ КІНЕЦЬ

Готуючи до друку цей номер, ми багато говорили і думали про апокаліпсис і цей незрозумілий черговий страх перед черговим кінцем світу. Чим є кінець світу, що його так усі бояться? Попри багато його віщувань, ніхто ніколи не був свідком чогось подібного. Війни, голод, природні катаклізми, живих свідків яких є багато серед нас чи наших батьків, не зрівняються з панікою перед апокаліпсисом, а страшні описи кінця світу з Біблії не мали би лякати християнина, бо, крім всього іншого, передбачають другий прихід Христа. То хіба це страшний кінець? Це – початок нового, кращого життя, яке також може відбутися і тривати без «призначених» кінців. Хіба може комусь потрібні нові точки відліку чи нагода проаналізувати і підвести підсумки власного життя.

Мене у цьому всьому дивує одне: чому люди бояться масової загибелі більше, ніж індивідуальної чи, навіть гірше, – загибелі близьких людей? Я часто думаю про смерть – тоді, коли не може приземлитися літак, коли читаю в новинах про нещасні випадки, що закінчуються летально. І кожного разу, коли бачу з вікна феєрверки і уявляю веселих і щасливих людей, які святкують щось важливе, то одночасно уявляю, що в цей момент десь в іншому місці – в якійсь лікарні чи в себе вдома хтось помирає – на самоті чи в оточенні родини. Індивідуальна смерть – це таке саме закінчення чийсь історії, чийогось власного світу.

Смерть супроводжує нас упродовж всього життя, чергуючись з його радісними щасливими моментами. Бажання жити наповнено і щасливо свідомо чи несвідомо поєднується зі страхом несподіваного або природнього завершення. Ерос і Танатос – рука в руку. Прагнення безсмертя через продовження себе у нащадках. Можливо тому люди і бояться припинення усього існування людства, бо з ним пропаде віра у те, що ми продовжимо себе у наступних поколіннях.

Смерті не потрібно боятися, до неї варто бути готовим. І готуватися не лише через природні інстинкти вижити і продовжити себе у дітях, або, як тепер роблять, збудувати катакомби і заховатися десь із запасом продуктів. Хай це звучить і банально, але потрібно просто змиритися, що рано чи пізно це станеться. Швидше за все, що не дуже рано. Оптимізм – це ще один хороший інстинкт виживання.

Мар'яна Соха –
оптимістка

РІЗДВЯНА ІСТОРІЯ ВІД ПАУЛО КОЕЛЬО:

«Речі ніколи не є такими, якими вони здаються»

*Дорогі читачі вуличних видань,
свою першу вуличну газету я придбав у Франції у 2005 році. Цього року я став Послом INSP – Міжнародної мережі вуличних видань, тому що я підтримую їхню діяльність у боротьбі з бідністю та бездомністю у цілому світі. Я написав цю Різдвяну історію, щоб спонукати людей двічі задуматися перед тим, як когось засуджувати, бо речі часто не є такими, як здаються. Я подарував цю історію вуличним виданням, бо вірю, що люди повинні підтримувати одні одних, особливо тих, кому пощастило менше за інших. Так роблять вуличні видання. Купуючи журнали у вуличних розповсюджувачів, ви робите те саме.*

Приємного перечитання!

Пауло Коельо

За однією відомою древньою легендою, походження якої мені не вдалося встановити, за тиждень до Різдва Архангел Михаїл попросив своїх ангелів відвідати Землю. Він хотів знати, чи все готове до святкування Ісусового народження. Він послав ангелів парами – старшого і молодшого, щоб отримати кращу картину того, що відбувається у християнському світі.

Одна пара була відіслана до Бразилії, куди вони прибули пізно ввечері. Оскільки вони не мали де ночувати, то шукали нічлігу в одній великій садибі у Ріо-де-Жанейро.

Власник садиби, дворянин на межі банкрутства (що часто траплялося серед мешканців того міста) був ревним католиком і відразу впізнав небесних посланників за їхніми золотими німбами. Але він був дуже зайнятий підготовкою до Різдва, гарно прикрасив будинок і не хотів, щоб гості щось зіпсували, тому попросив їх переночувати у підвалі.

Ми звикли, що на усіх Різдвяних листівках ця пора року супроводжується снігом, але у Бразилії Різдво припадає на саму середину літа. Тому в той час було неймовірно гаряче і через велику вологість важко дихати у тому підвалі, де ночували ангели. Вони лежали на твердій підлозі і, як тільки почали молитися, старший ангел помітив тріщину у стіні. Він встав, своєю божественною силою усунув тріщину і тоді закінчив свою вечірню молитву. В підвалі було гаряче як пеклі.

Попри безсонну ніч ангели мусіли виконати покладену на них місію. Наступного дня вони подорожували вздовж і впоперек великого міста з його 12-мільйонним населенням, пляжами і горами та різними місцями. Вони зібрали необхідну інформацію і коли настала ніч, спантеличені різницею в часі, знову залишилися без місця для ночівлі.

Ангели постукали у скромну оселю і двері відчинила їм одна пара. Вони були необізнані з тим, як виглядали посланники Бога на середньовічних гравюрах і не впізнали у подорожуючих ангелів. Але якщо хтось потребував притулку, то їхній дім був відкритий для цього. Вони приготували вечерю, познайомили ангелів зі своєю новонародженою дитиною і уступили їм свою спальню, перепошуючи за власну убогість, жадливу спеку та відсутність кондиціонеру.

Прокинувшись наступного ранку, ангели застали господарів у сльозах. Єдина їхня власність – корова, що забезпечувала їх

молоком, сиром і засобами до існування, була знайдена мертвою у полі. Вони попросилися з подорожуючими, засоромлені також тим, що не змогли пригостити їх сніданком, оскільки більше не мали молока.

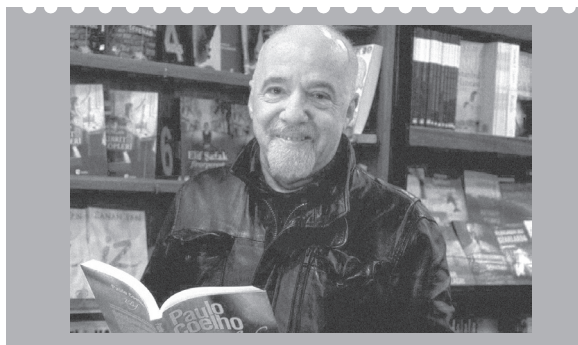
Коли ангели йшли вниз по ґрунтовій дорозі, молодший янгол дав волю своєму гніву:

– Я просто не розумію твоєї поведінки! Перший господар мав все, чого можна бажати і ти все-одно допоміг йому, а для бідних людей, які так тепло нас прийняли, ти не зробив нічого, щоб зменшити їхні страждання.

– Речі ніколи не є такими, якими вони здаються, – сказав старший ангел. Коли ми спали у цьому жадливому підвалі, я помітив потайний сховок із золотом у стіні, залишений попереднім власником. Через тріщину він став помітний і я вирішив його прикрити, бо власник садиби показав себе як людину нездатну допомагати іншим в потребі. Вчора, коли ми спали у цієї доброї пари, я помітив, що до них завітав третій гість – ангел смерті. Він був посланий, щоб забрати їхню дитину. Я знаю цього ангела вже багато років і переконав його забрати життя корови замість життя дитини. Не забувай яку подію ми будемо святкувати: єдині люди, які прийняли Марію були пастухами і саме тому вони першими побачили Спасителя Світу.

Переклад з португальської на англійську Маргарет Джуль Кости, з англійської на українську Мар'яни Сохи

www.street-papers.org / INSP

Ярослав ГРИЦАК:

«Хочеться великої пригоди!»

Історіософи, тобто філософи, які все життя на своїх кафедрах вивчають історію, періодично згадують про Кінець Історії. Хтось посилається ще на Августина, інші цитують Гегеля, Маркса й Енгельса. Хтось найкраще трактування кінця історії вбачає у висновках Бердяєва. Миряться, сваряться, проливають кров, але історія історії якось ніяк не закінчиться, а навпаки – наполегливо підраховує інші кінці. Занепади цивілізацій, апокаліптичні пророцтва, Колумб з його відкриттями чи Чорнобиль з Фукусімою – знайдеться багато представників людства, схильних говорити тут про кінець світу. Але і світ, як історія, ніяк не закінчиться. Чи закінчиться?

З ким поговорити про найближчий з усіх можливих Апокліпсисів? Зрозуміло, з істориком! Наші наївні питання про те, чи справді слід готуватися, стоїчно вислухав і проаналізував один з найкращих українських істориків Ярослав Грицак.

Особисто Ви як історик вірите чи не вірите у Кінець Світу?

І як історик, і як людина, що не вчора народилася, я вірю у кінець світу. Через ту просту причину, що все, що має початок, мусить мати кінець. Але я скептично ставлюся до кожного чергового проголошення «кінця світу». Переконали, що він прийде яко «злодій вночі», і ми не знатимемо його «ані дня, ані години»... За своє життя я уже пережив один проголошений кінець світу. Він нібито мав випасти на 7 липня 1977 року, коли у календарі були самі сімки. Попередня подібна дата припадала на 7 липня 1877 року, і я описав у своїй біографії Франка, як цього кінця чекали у Галичині.

Найбільший же «кінець світу» припадав у православному світі на 1492 рік. Річ у тім, що східнохристиянський календар починав літочислення не від народження Христа, а від створення Землі, яке нібито сталося 5508 року до Христа. Отже, виходило, що за православним календарем 1492 рік був 7000 роком. Тому у церковних календарях навіть не писали нічого після 1492 року. Бо нащо писати, якщо і так зрозуміло, що далі нічого не буде? А у неправославному світі найбільшим страхом був 1000-й рік Люди масово сповідалися і збиралися у церкви, щоб там зустріти кінець світу.

Але щоразу нічого не траплялося: приходив рік 1001-ий або 1493-ій, наставало 8 липня 1877 або 1977 років. Тому раджу серйозно планувати свій календар на 22, 23 грудня 2012 року і на подальші дати, включно з Різдом 2013. Бо кінця світу і цього разу напевно не буде.

Якщо говорити предметніше, то чи можемо ми у тракті *Кінець Світу версії 2012* говорити про Апокаліпсис за Ніцше? Маю на увазі його слова «Бог помер», якими він намагався сказати, що християнські цінності померли, втратили актуальність, більше не відповідають потребам людей? Тобто чи можемо ми говорити про кінець християнського світу, коли замість сповіді маємо фейсбук?

Розмови про «смерть Бога» і «кінець християнського світу» нагадують мені дитяче белькотіння. Християнський світ навпаки зараз переживає експансію – особливо у Китаї, Африці та Південній Америці. Разом усі ці три регіони становлять більшість населення світу. Не бачимо того кінця і в США. Хто був там, знає: американці ходять у неділю до церкви так само, як ми тут у Галичині. Якщо говоримо про занепад християнських цінностей – то це явище май-

же виключно стосується «Старого світу», тобто Європи. Увесь цей бількіт є виразом європоцентризму, коли те, що робиться в Європі, ми некритично поширюємо на весь світ.

Знову ж, коли говоримо про кризу християнських цінностей в Європі, то маємо на увазі радше кризу традиційних церков – у першу чергу католицької, але не тільки. Бо так насправді бачимо поширення нетрадиційних християнських рухів, особливо серед молоді, до якої традиційні церкви уже не промовляють. Додаймо до того різні нехристиянські пошуки, буддизм, new age, сцієнтизм, оккультистські рухи – і побачимо, що людство і далі залишається спраглим до чогось більшого, більшого за себе і за щоденне життя. Як писав Честерстон, коли люди перестають вірити у Бога, то це не значить, що вони перестають вірити взагалі – вони просто шукають іншого Бога. Або починають вірити у якусь чортівню, скажімо, як у нас – масово дивляться по телевізору битви екстрасенсів або вірять гороскопам.

Багато хто говорить, що ці пошуки можуть привести до чогось якісно нового. Тобто якщо XIX і XX ст. були століттями модерних ідеологій – всяких «-ізмів», то XXI і наступні будуть століттями великих синкретичних релігій, що виникнуть, цілком можливо, з оновленого християнства.

У будь-якому випадку, рано говорити про кінець світу. Радше варто говорити про кінець цього світу – світу, який себе значною мірою вичерпав, і вагітний світом новим.

А якщо говорити не лише про світ християнський, а конкретно про Західний. Чи можна на даному етапі говорити про кінець Західного світу? Про те, що Європа і США, до прикладу, перестануть бути домінуючими?

Є така гіпотеза. Зокрема тепер, коли в останні десять років постали нові тигри, так званий БРІК: Бразилія, Росія, Індія та Китай. Тільки хочу пригадати, як у 1970-х Кіссінджер під час візиту до Пекіну запитав Чжоу Енлая, що він думає про французьку революцію кінця XVIII століття? Той відповів: «Минуло ще замало часу, щоб можна було сказати щось певне на цю тему». Так само є з БРІК-ом: пройшло ще замало часу, щоб сказати щось певне.

Я на початку 1990-х, коли був перші рази в США, багато чув розмов, що майбутнє належить Японії: 9 із 10 найбільших американських банків належали японському капіталу, більшість американців

їздили на японських, а не на американських автомобілях, найкращі технології були японськими. І де зараз є Японія? Наприкінці 1990-х «японське чудо» виявилось великою бульбашкою. Тож минуло ще замало часу, щоб говорити про «занепад Заходу».

Щобільше: про занепад Заходу говорять вже якісь сто років. А він все якось не занепадає і не занепадає. Насправді, Захід придумав формулу сталого розвитку: ринок плюс демократія. Побачимо, чи БРІК зможе запропонувати щось краще...

Ми ведемо цю розмову 22 листопада, коли деякі українці святкують День Свободи – це уже 8 річниця Помаранчевої Революції. Зараз багато говорять про те, що спочатку перемога Януковича на президентських, а потім перемога (як не крути) Партії Регіонів на парламентських виборах – це кінець української України. Чи можемо ми тут аргументовано згадувати слова Ліни Костенко «І кожен фініш – це, по суті, старт»?

Поразки є неминучими супутниками нашого життя. Зрештою, чим є кінець нашого життя, як не особистою поразкою у цьому світі? У цьому є великий сенс і велике таїнство християнства. Як писав мій улюблений Лешек Колаковський, вартісне і справжнє можна вибудувати лише на поразці. Але на поразці обдуманій і пережитій. Тому для мене поразка Помаранчевої революції є певним знаком – вона є нашим шансом на помудрішання і на дозрівання заради творення нової України. Це не кич означає, що ми цим шансом скористаємося. Але у кожному випадку нам треба радше думати, як покласти кінець цьому корупційному режимові, аніж про кінець світу.

Якщо говорити про кінець світу, то дозволяйте закінчу тим, чим почну свою наступну книжку. Отже, у 1492 році – 7000 років від створення Землі – православний світ чекає на кінець світу. Знаків цьому є більше, аніж достатньо. Адже перед другим пришествям Христа на Землі має запанувати Антихрист. А прихід його царства видно уже з того, що 50 років перед тим у 1453 році впала від рук невірних одна зі столиць християнського світу – Константинополь. А ще пару років по тому, у 1478-му, кримські татари напали і доценту знищили іншу столицю християнства – православний Київ. Тому у церковних календарях біля дати 7000 рік. стоять слова: «Горе тут! Біда тут!..»

А до католиків чутки про кінець світу тоді не докотилися?

Звісно, докотилися! У католицькому світі у той час боялися іншої «круглої дати» – року 1500-го. Є багато пророцтв, при чому

від освічених богословів з Флоренції та інших католицьких центрів. Готуючись до цього кінця, 1 січня 1492-го року іспанські монархи Фердинанд та Ізабелла захоплюють останню мусульманську твердиню на Іберійському півострові – Кордову, і тим самим завершують Реконквісту – відвоювання християнських земель від невірних арабів. У тому самому році, перемігши арабів, вони виганяють зі свого королівства євреїв, щоб зробити своє королівство абсолютно християнським – а ті, що залишилися, переходять на католицьку віру. За всіма тими «чистками» стоїть одна велика ідея: прихід Христа треба зустріти готовими, навівши порядок на своїй землях і спасти душі своїх підданих. У тому ж році вони споряджають Колумба до Індії. Очевидно, Колумб пливе до Індії, бо шукає багатства і слави. Але є ще одна причина – релігійна: за намовою Фердинанда й Ізабелли він має відкрити шлях до Індії та Китаю, аби встигнути навернути на християнську віру китайців та індійців, і тим самим дати їм шанс спасти свої душі.

Що було далі, стало історією. Замість Індії, Колумб помилково відкриває Америку. І з цієї помилки починається наш сучасний світ – світ, де Захід домінує над усіма континентами, і наше життя міняється щодня і щогодини.

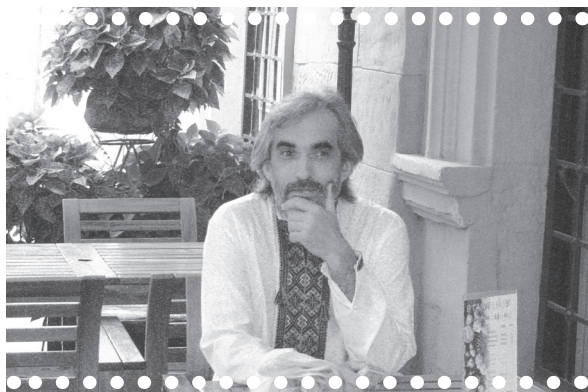
Отже, бачимо, як по-різному готуються до кінця світу на православному Сході і католицькому Заході. Там склали руки і фаталістично готувалися до кінця – а там вісті про кінець сприймали як керівництво до дії: треба ще так багато зробити, щоб бути готовим до приходу Христа!..

Україна, як відомо, як тоді, так і досі перебуває на перетині того католицького Заходу й православного Сходу...

Послухайте ще. За збігом обставин, у тому самому 1492 році знаходимо першу писемну згадку про дивне плем'я – запорізьких козаків. Мине якихось 500 років, як назва їхньої території – Україна – дасть назву одній із найбільших новопосталих держав Європи. Україна постала зі зустрічі тих двох світів: той, який у 1492-му році готувався до загибелі, і той, який у тому ж році енергійно почав міняти увесь світ навколо себе. Оскільки Україна має двох батьків, то поєднює риси одного і другого. Тільки що мені дуже б хотілося – і не тільки мені одному – щоб у нас було менше фаталізму і скигнення, а більше готовності до дій і бажання великої пригоди.

У кожному разі, про кінець світу нам, українцям, говорити ще зарано...

Спілкувався Володимир БЕГЛОВ

Ярослав Йосипович Грицак (нар. 1 січня 1960 р. у селі Довге Стрийського району Львівської області) – український науковець, історик і публіцист. Доктор історичних наук, професор Українського Католицького Університету. Директор Інституту історичних досліджень Львівського державного університету ім. І. Франка, гість-професор (1996-2009) Центральноєвропейського університету у Будапешті, Перший віце-президент (1999-2005) Міжнародної асоціації українців. Співредактор наукового річника «Україна модерна», член редакційної колегії часописів *Ab Imperio*, *Критика*, *Slavic Review*, член наглядової ради журналу *Harvard Ukrainian Studies*. Почесний професор НАУКМА.

Ярослав Грицак має понад 500 наукових публікацій на історичну тематику. Відомий також своїми публіцистичними творами.

СМЕРТІ НЕМА

А правда, смерті нема?

Це запитання моя молодша сестра поставила батькам, коли їй заледве виповнилося чотири чи, може, п'ять років. Я вголос про такі речі ніколи в дорослих не питала. Але тема смерті мене цікавила десь від того ж моменту. І ще – від першої прочитаної в казках Андерсона смерті, від першої прочитаної метафори смерті як сну. Насильство в ці паттерни ніколи не потрапляло – мені досі глибоко аморальним видається вбивство як гіпотетична можливість розвитку чиєїсь долі.

Зрештою, щоб перестати боятися, я просто вирішила, що смерть за відчуттями – це ніби заснути. Шарм такої дефініції полягає в тому, що момент сну, наприклад, ніколи не можна усвідомити. Щойно він приходить – ти вже спиш, і нічого осмислити неможливо. Це як у давньогрецьких епікурейців, які радили не боятися смерті. Їхній аргумент до геніального простий: поки ти є, смерті нема, а коли смерть приходить, то тебе вже нема.

Всі інші жалі та страхи є ущемленим самолюбством, завеликим «я», що ніяк не може змиритися з тим, що його більше не існуватиме. Хоча, якщо чесно, у всіх нас завелике «я», і тому жоден не може остаточно змиритися з власною смертністю. Про це гарно писав свого часу Сьоран, якого я колись перекладала. Він писав про переваги не-життя над життям і щиро хотів накласти на себе руки, але не зміг. Зрештою, життя є дуже своєрідною спокутою для людини, котра вважає народження найгіршим, що тільки може статися. Так життя стає формою (?)не-життя, якщо так можна сказати. До речі, доля гарно пожартувала з Сьораном – він повільно помирав від Альцгеймера, і в момент, коли фізична смерть уже була близько, його мозок навряд чи міг осмислити процес вмирання чи бодай близькість смерті.

Але остаточні крапки над «і» в моїй голові розставив Ланс фон Тріер у фільмі «Меланхолія». За сценарієм усе людство проживає останні дні свого життя з повним усвідомленням того, що кінець дуже скоро. Той кінець навіть дуже буквально візуалізований – це цілком конкретний блакитний місяць на небі. Тобто планета Меланхолія, що наближається до Землі та розіб'є її. На прикладі однієї родини режисер показує, що

може відбутися з людьми сам-на-сам із усвідомленням наближення тотального кінця. В кінці фільму всі помирають, бо жоден супергерой не врятує планету від руйнування. Але після перегляду чомусь у душі панує дивний і парадоксальний спокій. Зрештою, можливо, сидіння в затінку дитячого шалашу, де дорослі та діти разом помирають, тримаючись за руки – це найліпший із сценаріїв поведінки?

Колись Френк Сінатра з трьома великими тенорами співав таке:

And now, the end is here / І зараз кінець уже тут,
And so I face the final curtain / І я дивлюся на останню завісу.

My friend, I'll say it clear / Друже, скажу тобі прямо
I'll state my case, of which I'm certain / та опишу свій приклад, у якому певен.

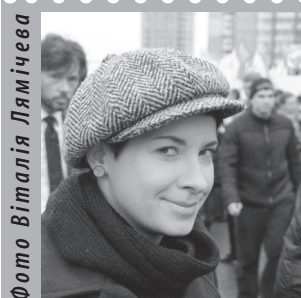
I've lived a life that's full / Прожив життя на повну,
I traveled each and ev'ry highway / І їздив по усіх дорогах.
And more, much more than this, I did it my way / І навіть більше – робив це на власний розсуд.

Про це ж писало так багато письменників. Зрештою, всі подібні тексти дозволяють пам'ятати, що смерті нема.

Жаль смерті – це жаль за непрожитим життям. Це усвідомлення того, що відведені декілька десятків років витрачено на якісь дурниці. І що життя минуло, а жодне з глибоких особистих бажань так і не здійснилося. І що в трину грошей не забереш, а життя закінчилося без справжніх емоцій і подій, звершень і друзів, кохання та пристрасті. Все більше моїх друзів, яким виповнилося більше 40 років, говорять: «Люди живуть так, ніби життя вічне».

Життя не вічне. І в цьому вся сіль, на жаль. Сам-на-сам із небуттям і порожнечою важко апелювати до якоїсь суспільної думки чи, пардон, суспільної моралі. І це, до речі, дуже зближує смерть із сексом.

Такий от дотепний кінець.

Ірина Славінська –
журналістка,
яка вірить,
що у всіх людей
є талант
до вмирання

П РА Ц Ю В А Т И Г Л О Б А Л Ь Н О !

Міжнародний рух «Емаус» своєю щоденною працею у всіх куточках світу не лише пропагує солідарність з найбільш бідними та бережливе ставлення до навколишнього середовища. Кожна окрема спільнота із 306, що працюють в цілому світі, є залучена до глобальної боротьби з причинами бідності та нерівності у світі.

«Емаус» – це лише одна з великих міжнародних організацій і цілі її розвитку та бачення майбутнього співпадають з глобальним баченням розвитку людства, а саме з Цілями розвитку тисячоліття.

Цілі розвитку тисячоліття (MDGs) – це вісім цілей міжнародного розвитку, що були офіційно сформульовані після Тисячолітнього Саміту Організації Об'єднаних Націй у 2000 році, під час якого була прийнята «Декларація Тисячоліття».

Усі 193 члени Організації Об'єднаних націй та як мінімум 23 міжнародні організації зійшлися на тому, щоб досягнути цих цілей до 2015 року. Ось їхній перелік:

- Викоринити крайню бідність та голод;
- Забезпечити загальний доступ до освіти;
- Пропагувати гендерну рівність та наснаження жінок;
- Зменшити дитячу смертність;
- Покращити систему охорони здоров'я матерів;
- Побороти ВІЛ/СНІД, малярію та інші хвороби;
- Забезпечити сталий розвиток довкілля;
- Розвивати загальну співпрацю задля розвитку.

Поруч з тим, вже більше 50-ти років в Європі і в цілому світі працює і розвивається «Емаус». Цей міжнародний Рух, не схожий на жодні інші! Тисячі чоловіків і жінок, які формують цей Рух, у своїй праці керуються простою мотивацією: «служи найперше тим, хто страждає найбільше» і «борися з причинами бідності». Ці фундаментальні принципи втілюються групами залежно від кожної окремої країни та внутрішньої ситуації. Наша спільна ціль – у кожного в своїй країні розвивати економічну діяльність з найбільш маргіналізованими людьми у суспільстві, щоб забезпечити їхні базові права. І вже разом через спільну діяльність показати, що є альтернативи світові несправедливості. Ми працюємо, збираючи непотрібні речі, займаємося їх переробкою, тваринництвом, фермерством, освітніми проектами, захистом прав людини, охорони здоров'я, житловими проектами та збереженням навколишнього середовища.

У березні 2012 року відбулася Світова Асамблея Міжнародного руху «Емаус». Майже 400 делегатів з цілого світу зустрілися у містечку Англет на півдні Франції. На цій зустрічі було спільно визначено 5 пріоритетних програм на наступних 4 роки:

- Свобода руху та рівні права для всіх;
- Доступ до питної води;
- Соціальні інвестиції та етичне фінансування;
- Доступ до освіти;
- Доступ до охорони здоров'я.

Як бачимо, наші цілі – однакові. Працюючи локально, ми разом маємо можливість змінювати світ на краще у глобальних масштабах.

Підготував
Герберт Біттер –
живе і працює
в спільноті «Емаус»
в Голландії

ПРОСТА ВУЛИЧНА МАГІЯ ПЕРЕСІЧНИХ ЛЬВІВ'ЯН*

Львів добрий тим, що тут трапляються чудеса. Кожен міщанин має трохи магії. Коли вони об'єднують свої зусилля – трапляються дива різних масштабів. Ми зібрали кілька випадків такої львівської вуличної магії. Зазвичай львів'яни і гадки не мають про свої особливі здібності. І відкриваються вони випадково. Приводом може стати невдало припарковане авто, погляд на якийсь елемент декору будівель чи інша нагода.

ВИПАДОК, ЯКИЙ МІГ СТАТИ НЕЩАСНИМ

Наприклад, львів'яни врятували Меркурія. Це така скульптура, що красується на будинку вулиці Січових стрільців. Ніби випадково якось так її врятували. Один з учасників кампанії «Врятувати Меркурія» Остап Малашняк робив сайт для приватної фірми. У фотогалерею потрібна була світлина саме цього постаменту. Остап подивився, що фігура потребує реставрації. Написав про це у своєму блозі. Мовляв, давайте врятуємо Меркурія. Зібралася чималенька група активістів. І тут на етапі підготовки проекту реставрації виявилось, що коли б на неї вчасно не звернули уваги, то це могло закінчитися трагедією – Меркурій ледве тримався і міг от-от впасти на голови пішоходів.

– Ми не уявляли, чим це все закінчиться і як це все буде виглядати. Все почалося у травні 2010-го – два з половиною роки тому. Нас було близько 15-20 осіб.

Серед активістів виявилось багато людей, що були експертами в тій чи іншій сфері. Остап називає цілу низку імен. Хтось професійно фотографував, малював чи робив сайти. Інший орієнтувався в архітектурі та бюрократичних вимогах для оформлення реставраційної документації. Було багато журналістів.

– Багато людей казали, що з того нічого не буде, бо у всьому винні політики. Але я з тих людей, які задовбались просити про щось владу. Я не буду цього робити ніколи. Як треба – ми щось зробимо самі. Головне, щоб не заважали.

Впродовж кампанії активісти проводили акції та атракції, щоб зібрати чималеньку суму грошей на порятунок скульптури – близько 150 тис. грн. Окрім пожертв від фізичних осіб, були й великі суми від фірм та організацій. Хронологія події з іменами усіх «винуватців» є на сайті «Врятувати Меркурія» savemercury.org.ua.

– Це було капець, як складно насправді. Зараз це виглядає так: ну за два з половиною роки чуваки забабахали таку акцію, подумавш. Зібралися, скриньки по кав'ярнях і супермаркетах рознесли, поговорили з тим і тим. Це було складно. Але, можливо, не на стільки, як працюють наші люди десь там в Італії на полі. Ми не збирали бульбу і нас не болів хребет. Часом боліла душа, але це можна зрозуміти, – розповідає Остап.

Що зробиш, вулична магія – справа нелегка, небезпечна і дуже відповідальна.

МИ ТЕЖ ХОЧЕМО ЩОСЬ ВРЯТУВАТИ!

А ще вулична магія передається повітряно-крапельним шляхом і підчепити її дуже легко. Відомий львівський пам'яткоохоронець Андрій Салюк, що підтримує різні ініціативи у сфері збереження архітектури, розповідає:

– Прийшли до мене молоді дівчата і хлопці. Вони подивилися на акцію щодо Меркурія і сказали мені: «Ми теж хочемо щось врятувати!». Коли почули про суми, які потрібні на такі речі, зрозуміли, що важко буде щось таке масштабне реалізувати. Тому вирішили почати з меншого.

Почали. І успішно закінчили. Грошей зібрали близько 7 тисяч грн, але цього вистачило, аби облаштувати протипожежну і протизламну сигналізацію дерев'яну церкву у с. Кліцко Городоцького району, заради якої люди готові були жертвувати життям.

Андрій Салюк і учасник цієї громадської ініціативи Володя Турчин розповідають, що церква вже горіла. І, на відміну від випадків, коли всім начхати, тут за свій храм люди ледь не в саме пекло вогню кидалися, аби загасити пожежу. Тож пам'ятку кінця XVII століття вдалося врятувати – обгорів лише приділ. Село бідне і, попри пожежу, облаштувати храм необхідними засобами безпеки люди змоги не мали.

Але бажання «теж когось врятувати» об'єднало зусилля молоді з кількох громадських організацій, просто небайдужих. Вони організували вертеп і за два дні наколядували потрібну суму грошей. Володя Турчин розповідає:

– Наші дерев'яні церкви – це символ нашої автентичності. Ми знали, що за часів незалежності церкви спалахують, як свічки – дуже багато ми втратили за останні 20 років. Тож вирішили допомогти зі встановленням протипожежної і протизламної сигналізації.

Володя каже, що у Львівській області є 800 дерев'яних церков і сигналізація мала би бути всюди, але лишень в кожній десятій дійсно встановлена. Статистика невтішна. У с. Кліцко допомога львів'ян неабияк розчулила місцевих. Після того, як їм подарували сигналізацію, вони всерйоз зайнялися реставрацією та відновленням пам'ятки. А молодь й надалі планує оснащувати засобами безпеки такі церкви.

Салюк каже, що іноді складно врятувати цілий світ. Але можна зберегти якісь невеликі, та дуже гарні його часточки.

ЩОБ СПРАЦЮВАЛА МАГІЯ, ДОСТАТНЬО ТРОХИ РОЗДРАТУВАТИСЬ

Часом буває також, що львів'яни застосовують свою магію не для того, щоб зберегти щось добре, але щоб здолати потворне. Як от паркування авто у місті всюди, де тільки не можна. Рух проти та-

*Вперше надруковано у ІА ZIK

кого паскудного явища виник цього року і став відомий під назвою «Дайте пройти!». Учасник цього руху Отар Довженко розповідає:

– Я багато гуляю з дитиною. Коли доводилося багато ходити з візочком, то це виглядало так: ти йдеш по вулиці і тобі не лишається нічого, як виходити на проїжджу частину під колеса машин і наражати себе та дитину на небезпеку. На тротуарах всюди припарковані авто! Мене це вкурвлювало кожен день. І я один раз написав у Facebook про свої переживання.

Несподівано для молодого батька цей запис викликав сильний резонанс – не одного Отара це добряче дратувало. Тож люди створили ініціативу і почали воювати з машинами за міський простір. Щоб не вигадувати велосипед, запозичили російський досвід – там теж водії «бикували» у такий спосіб. Активісти руху зверталися до державних інстанцій та приватних установ, розклеювали наліпки на авто «Мені плювати на всіх – паркуюсь, де хочу!». Ба навіть частково обгородили тротуари стовпцями. І сталося диво – міськрада підтримала ініціативу.

– Ми повернули цю тему спочатку у порядок денний ЗМІ, а потім у порядок денний міської влади. Я вважаю, що ті стовпчики, які ставляться зараз, – це результат нашої діяльності. Навряд чи вони б з'явилися самі, адже ми десятиліттями раніше жили без них. У цьому випадку дуже велику роль зіграли журналісти, що водночас були також активістами руху. Інформацію про ініціативу і все, що роблять її учасники, миттєво підхоплювали і поширювали. Заплющувати очі на проблему вже не було змоги, – розповідає Отар Довженко.

На вул. Вороного активісти узагалі самі встановили обгородження власними силами. Один стовпчик коштував близько 100 грн. Звісно, були свої нюанси. Треба було якісь документи на проект, дозволи. Але учасники скинулися, зібрали потрібну суму, знайшли підрядника і просто це зробили. Звісно, проблему ще не вирішено. Але «хіба хтось казав, що буде легко?».

ХТОСЬ ХАПАЄ ЗІРКИ З НЕБА, А ХТОСЬ – ІДЕЇ З ПОВІТРЯ

Ще одна добра подія, що сталася цього року – поява альтернативної сцени для театральних експериментів. Театрознавиця Вікторія Швидко розповідає, що з цією ідеєю львівські актори і режисери ходили вже давно. Навіть приміщення було. Але одного разу склались обставини, зійшлися комети, карти лягли і мрія стала реальністю.

– До фестивалю «Драма.UA – 2012» організатори і Перший український театр для дітей та юнацтва вирішили відкрити сцену. Знайшлося приміщення, яке було сміттєзвалищем. Але коли його вичистили, зрозуміли, що воно цілком може бути альтернативною сценою. І почалися роботи над тим, щоб сцена стала придатною для використання.

Йшлося про те, що сцена належить театру. Але молоді режисери, які є у Львові, або приїжджі групи, які захочуть робити там читання, вистави, перфоманси – для них не будуть зачинені двері. Це місце, куди ти можеш прийти зі своїм експериментом.

Директор театру підтримав організаторів фестивалю. Він поміг з одним, активісти доклали свої зусилля. І сцена запрацювала. Тут, звісно, ще багато всього потрібно доробляти. Але початок є.

– Сам факт, що його розчистили і відкрили дає змогу шукати на це фінанси. Це і нам добре, і театру вигідно, тому що вони потребують такого маленького камерного приміщення. Нам приємно, що ми причетні до цього.

Про це приміщення давно всі знали, просто не було ініціативи збоку, що могла би це усе розворушити. Навіть студенти-актори,

які були прикріплені при цьому театрі, говорили, що це місце і що воно дуже потрібне. Але тут були старі куліси, декорації, купа будівельного сміття, залишки деревини і мішки з цементом – просто якась комірка, але величезна. Аби все це організувати і розчистити, довелося витратити близько 5 місяців. Оббігати інстанції, знайти робітників і машини для вивозу непотребу.

– Ну але це очевидно, що завжди є дуже багато перешкод для того, щоб робити добру справу, – спокійно каже театрознавиця і співучасниця цього заходу.

Робили це все учасники фестивалю, друзі і друзі друзів. Спочатку керівництво театру вивезло звідти найбільш громіздкі елементи. Потім зібралося близько тридцяти людей і вони впродовж дня благоустроювали це приміщення. А потім сцена відкрилася і запрацювала за призначенням. Театрознавиця зазначає:

– Те, що сцена відкрилася, це ще навіть не початок. Так, інтерлюдія чи інтермедія якась. Там потрібна звукоізоляція, двері, заходи з техніки безпеки. Але на це потрібно, знову ж таки, гроші та ініціатива. Ми вклали те, що змогли. На більше поки нас не вистачає. Тож це залишається вже за театром чи за іншими активістами, які це знайдуться.

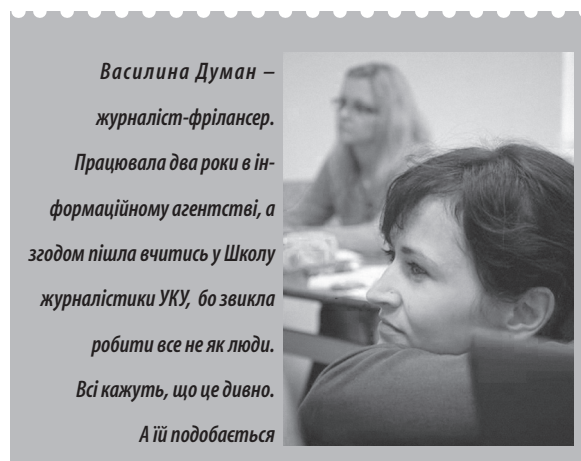
ЯК ЦЕНТРАЛЬНИЙ ПАРК У НЬЮ-ЙОРКУ

Життя іде. Закінчуються одні ініціативи і починаються інші. От, наприклад, зараз львів'яни збираються навколо мрії відновити і благоустроїти Горіховий гай – парк з озерами в одному з міських районів.

Знову все почалося з малого. Розповідає Ростислав Чайка:

– Я бігаю зранку і якось на пробіжці навколо озера в Горіховому гаю побачив, у якому воно стані. Те саме з навколишньою територією. І мені захотілося, щоб у нас у Львові було якесь таке місце, як Центральний парк у Нью-Йорку. Там також є озера, доріжки гарно облаштовані для пробіжок. Я про це написав у Facebook і одразу відгукнулися декілька людей. Зараз ми збираємо ще активних тих, яким це цікаво і які до цього не байдужі. Організовуємося через групу у Facebook.

Львів'яни ходять щодня у свої офіси, сваряться з телевізором, думають про хліб на щодень. Але водночас воюють за облаштування велослужбок (як от Асоціація велосипедистів Львова, до складу якої входить багато програмістів), озвучують літературу для сліпих дітей (недавно стартував такий проект), прибирають у рекреаційних зонах, волонтерять на різних акціях. Так чаклують над міським простором. Мають такі надздібності всі-всі, лишень поки що не здогадуються.

ЖИТТЯ ЧИ 3D ВЕРСІЯ ЖИТТЯ?

СПРАВЖНЄ І СПРАВЖНІШЕ

Після перегляду 3D фільму життя видається прісним. Це як після кока-коли скуштувати воду. Після коли, приправленої запашною бульбашковою хімією, важко розсмакувати справжню H₂O.

Останніми роками технічний прогрес зумів замінити навіть реальне життя. Не просто спростити його чи зменшити кількість часу, який витрачаємо на технічні речі. Прогрес спромігся підмінити буття. Крадькома від нас самих.

Загалом людей можна поділити на дві когорти. Одні – прихильники прогресу і поборники щойно описаної позиції – максимально застосувати техніку для мінімізації відтинку часу, який ми використовуємо для побутовщини. Цей час можна використати для продукування у собі ідей, які згодом спровокують ще більший розвиток – той таки науковий та технічний. Ці два слова останнім часом возз'єдналися у нероздільну конгломерацію під головуванням іншого, третього і головного слова – прогрес.

Та є й інший бік медалі. Візьмімо конкретний приклад. Якщо овочі, фрукти, різну живність вирощуватимуть автомати, то людина втратить зв'язок із землею. А для деякого саме цей зв'язок і є суттю життя. Це той зв'язок, який приносить насолоду. Збирання врожаю – це спостереження за народженням. А це завжди щось вагоме.

Оксана Коваль – студентка факультету журналістики, не товаришує з часом і п'є чай з великої ложки

Перевага технічного розвитку полягає у можливості значно більшої кількості людей отримати освіту (так звана онлайн-освіта, яка передбачає прослуховування лекцій професорів найкращих університетів світу). Загроза полягає в тому, що всі не можуть бути працівниками сфери інтелектуальної. Мають бути й ті, які знаходять задоволення і у фізичній праці. Хоча, безперечно, альтернативою є гармонія фізичного та духовного труду. З економічної точки зору необхідно, аби була така частка населення, першочерговою роботою якої буде саме фізична праця, інтелектуальна – для власної ерудиції. Перевага у нерозвитку техніки полягає у тому, що вона, по суті, забирає робочі місця у людей. Звичайно, одноманітна робота, яку може виконати й машина – нудна, але ця одноманітна робота надає величезну кількість робочих місць.

Є безліч людей мистецтва, науки і культури, які масово виступають проти такого темпу розвитку техніки, як сьогодні. Дехто із них поєднує науковість із літературою. Чи то оформлює літературно і науково обґрунтовані (хоча, ще не всіма визнані) побоювання. Наприклад – Рей Бредбері. Деякі із його оповідань, на думку сучасних прихильників науково-технічного прогресу, є надміру перебільшеними, та, зважаючи на сьогоднішній день, ймовірними (бодай на невеличкий відсоток, та все ж...). Згадаймо його оповідання «Вельд». Батьки, по суті, аби не морочитися із дітьми облаштовують їм забавку – кімнату, з якої можна телепортуватися у будь-яку точку планети. Проблема оповідання збігається з проблемою розвинутого майбутнього суспільства – нестача живого спілкування, заміна його штучним, нібито кращим (як переконали тамтешній стереотип), більш життєвим, аніж саме життя. Таке спілкування концентрується у рамках часу і простору чогось на кшталт 3D кімнат.

Люди розлінилися. Звичайно ж, легше натиснути кнопку і опинитися на Гаваях (що вже сьогодні стало можливим – 3D, 5 D, та яке там, – 7D фільми не лише покажуть, але й дадуть відчуття). Значно важче вирушити у навколосвітню подорож. Вони обирають легший варіант, нарікаючи на те, що не мають альтернативи.

От, наприклад, сьогоднішні серіали – бажання жити яскраво, але неспроможність влаштувати собі особисто такого буремного життя. В цьому й небезпека віртуальної реальності – вона може стати не лише ерзацом, але й більш бажаною, ніж саме життя. Згадаємо сон китайського філософа Чжуан-цзи, якому приснився надзвичайної краси метелик, він був настільки гарним, що чоловік радо повірив би у те, що саме цей метелик і є справжньою реальністю. Ми хочемо аби реальністю було те, що видовищніше. Чоловік не зміг розібратись – де реальність і де сон. Ми поки що можемо. Тож, повертаючись до оповідання, батьки теж ще розрізняли де реальність, а де нереальність, та все ж надали перевагу дру-

ПАМ'ЯТЬ ПРО СМЕРТЬ

гому. Так було легше. Сьогодні ж читаємо на сторінках преси про 3D шпалери для дітей, де мультикарські персонажі оживають, а прогулянки виходять за межі власного об'єкта та навіть міста. Вони необмежені у просторі. Хочеш Діснейленд? Будь ласка! Людям легше облаштувати кімнату з краєвидом Венеції чи Парижу чи Венеції і Парижу разом узятих, аніж поїхати туди персонально. Безперечно, варто й оцінити такий винахід, адже людина, яка не має можливості побачити їх наживо, може оглянути міста-красені бодай віртуально. Проте, така віртуальність, що заповнила весь інформаційний простір, її надмірна легкодоступність, можуть стати надто спокусливими... а лінь часто бере гору... І, людина замість того, аби зекономити гроші, взяти важкий наплічник, помандрувати пішки, чи транспортом, а краще – комбінуючи... обирає інший варіант. А саме: всістися із чіпсами перед 3D телевизором і влаштувати собі 3D екскурсію по всіх 3D закарпелках міста кохання чи 3D карнавалу. Та є лише одна проблема. З допомогою 3D зможеш побачити кохання, але не покохати... зможеш побачити карнавал та не станеш його учасником. Ми віддаємо перевагу результату, а не самому процесові.

Мабуть вирішення проблеми – у гармонії. Суцільна автоматизація призведе до фізичної деградації – людині доведеться лише натискати кнопку. Слово еліта стане тотожним слову кнопконатискач. З іншого боку, зупинка у прогресі призведе до деградації інтелектуальної: замість того, наприклад, аби використовувати час на розвиток суспільства, підвищення комфорту проживання, соціальних стандартів, використовуватимемо цей час на побутовщину – копання картоплі замість комбайна, прибирання помешкання замість роботів-прибиральників, створення (не інтелектуальне, а технічне) машин, замість відповідних автоматичних пристроїв.

Дехто допускає можливість повстання таких автоматичних пристроїв, машин та іншої техніки, першочерговим призначенням якої є полегшення людського життя та вивільнення у ньому часу для чогось високого. Проте, більшість вчених відкидають таку можливість, підкреслюючи, що якщо машина і матиме якийсь поганий вплив на навколишнє, то лише під керівництвом людини. Тобто, якщо шукати корінь проблеми, то не у роботах, які себе «негоже поводять», а у самих людях, які єдині можуть запрограмувати роботів на таку паскудну поведінку. То вже проблема не у поганих роботах, а у вихованні у добродуші самих людей. Інша ж справа, що суспільство роботів і людей може бути цілком пристойно вихованим, та серед них знайдеться людина паскудна, котра запрограмує свого робота теж таки паскудно. Ось у чому небезпека... Головна проблема – не у прогресі, який, про що не слід забувати, може стати ерзацом життя, а у тому, яким чином люди користатимуться з того прогресу.

Перед лицем смерті людина стає тим, чим вона насправді є без масок і прикрас. І смерть можна сміливо назвати найбільш значною подією людського життя. Осмисливши феномен смерті, можна найадекватніше збагнути людське існування у його автентичності і цілісності.

Оскільки смерть є «завжди моя», те, в чому нас ніхто не здатен замінити, то вона засвідчує достовірність нашого існування. Водночас смерть – це те, що ми не спроможні пізнати через свій власний досвід: ми не можемо стати свідками нашої власної смерті, чи мати її досвід як пережитий. Давньогрецький філософ Платон писав, що боятися смерті – це ніщо інше як приписувати собі мудрість, якою не володієш. Тобто загордитися ніби знаєш те, чого не знаєш.

Відкриваючись нам лише як смерть Іншого, вона все ж дозволяє вийти на принципово інше розуміння реальності, в якій ми живемо. Японська мудрість говорить, що людина, котра запитує про смерть – готова до пізнання світу. Усвідомлення смерті, пам'ять про неї наповнює людину піднесеними почуттями і робить кожен мить життя цінною та унікальною. Почуваючи себе істотою невічною, людина поводить себе так, ніби кожна її дія є останньою, прагне максимально використати відведений час, не втратити жодної можливості наповнити життя сенсом і змістом. Скінченність надає людському існуванню сенсу, оскільки робить людське життя визначеним та завершеним. Так у людини з'являється відповідальність за власну долю. Так смерть парадоксальним чином стає позитивною характеристикою людського буття.

Смерть є перевіркою цінності почуттів, думок, вчинків людини. Якщо в порівнянні зі смертю щось має значення, то воно насправді є цінним. Іншими словами, справжнім сенсом життя людини є те, за що вона згідна віддати своє життя.

*Наталія Саноцька,
кафедра
філософії
НУ «Львівська
політехніка»*

КІНЦЯ СВІТУ НЕ БУДЕ, БО Є МИ!

(ЗАГОЛОВОК, МОЖЕ, ДИВНИЙ, АЛЕ ДУЖЕ ХОЧЕТЬСЯ СКАЗАТИ ПРО ЦЕ ЛЮДСТВУ)

Колообіг добра... Відома істина... Коло, що закручується, крутиться і має свій певний душевний ритм. Робиш добро – віддаєш щось (час, простір, ідею, натхнення, обійми, погляд, любов, небайдужість – цей ряд можна продовжувати до безкінечності) – отримуєш... І не встигнеш отямитись, як те коло підхопило тебе і... понесло. Бо бути комусь потрібним у цьому житті та любленим – це чи не найбільше, до чого прагне наша людськість, наше втомлене буднями єство, наш хворий від перетому глобалізацією мозок.

Хочеться банально мати своє місце в чиемусь житті, думках, просторі. Егоїстично, скажете ви? Може й так. Але навіть найбільші аскети-пустельники потребують присутності Бога в своєму житті – аби не самі... Аби не в порожнечі та невідомості... Навіть найглибша та найпотаємніша молитва, розмова чи якісь роздуми часто матеріалізуються в потребу бути або увічненими, або почутими, або поміченими (згадайте наші публікації в соцмережах, перепости, навіть «вішання» музики на стіну на фейсбуці). Завше є хтось другий (інший) – той, до кого чи до чого йде посыл, інтенція, запит в космос – назвімо це як завгодно... Навіть люди з мізантропічними нахилами (такі от як я – В.М.) або навіть з аутистичними розладами (як деякі наші вихованці) – це все одно ті, які не можуть і не хочуть бути наодинці з собою, завше потрібна та апробація, присутність когось, відчуття, що в тому життєвому колооберті ти не сам (пригадалось гасло 1+1 «Ти не один»). Бо недаремно найбільшим покаранням вважається споконвіків пожиттєве ув'язнення або ж т. зв. «карцер», де основним елементом є приречення на самотність, на «викинення» з життя, на виключення з типового життєвого ритму та соціуму...

Тому концепція приятельства, яка прийшла до нас з Європи, і є тим таким рятівним колом для тих, хто цього потребує. Особи з неповносправністю (чи то фізичною чи то розумовою) є і так апоріє самотніми, бо замкнені зі своїм тілом, страхом,

комплексом чи певною особливістю наодинці... Так, звісно, це не радянські часи, тепер вже є виходи та можливості, які шукають для них батьки, НРЦ «Джерело», знайомі, але нема такого часом простого та для нас банального виходу за межі тої самотності чи то пак інституційної «другої хати». Як часто в нашому місті ми бачимо особу на візку з ДЦП, яка буває в театрі, п'є собі з друзями пиво-каву в «Дзизі», яка просто собі може вийти, коли захоче, десь пройтись чи банально навіть «початитись» на тому ж фейсбуці? Не через те, що вони нікому не потрібні, не через модну в медіа фразу «суспільство викинуло їх на маргінес» (хоча, звісно, є в тому раціональне зерно), а через таку собі відсутність архетипу дружби і через катастрофічну відсутність з самого дитинства перебування когось поруч (на всіх рівнях) – того, кому небайдуже (окрім батьків, бабусь-дідухів, терапевтів, реабілітологів і тд)... Так уже повелося, що найближче коло, з яким дитина чи молода неповносправна особа може піти на каву – це або батьки-родичі, або, до прикладу, спільні масові виходи кудись на піцу в рамках програм соціалізації в навчально-реабілітаційному центрі... Але піти на каву з мамою чи соціальним працівником це зовсім не так «весело» і вільно, як піти на каву з подругою і поговорити про сусідського хлопця або ж на тему «А ти чув...? А ти бачила...? А ти знаєш...? А давай ми разом...».

Все почалося з простого, на перший погляд, проекту за підтримки Карпатського Фонду, фонду Скан та Мережі нідерландських благодійних фондів для Центральної та Східної Європи, який з липня почали ми реалізовувати в «Джерелі». Проект має назву «Допоможи іншому – стань приятелем», основна мета якого створення пар: молода особа з неповносправністю + молода особа-приятель ззовні, а далі «по колу» – кави, кіно в Ітах (для декого вперше в житті), вареники, театр Курбаса, поїздки, виходи на концерти (наприклад, на святкування 20-річчя улюбленого радіо «Львівська Хвиля» в Оперному або

Марічка Гнилко,
Ірина Чернецька,
Ольга Мелимука

ж на благодійний концерт за участі «Йорого Клоца», «гичів» і Ко), реалізації маленьких мрій (одна приятелька І. збрала серед друзів кошти і подарувала комп'ютер своєму другу, а М. про нього мріяла півжиття) і т.д. . . Все так і було, якби не один далеко нетривіальний факт – цей проект змінив життя людей, які потребували іншого навіть зачасти для пересування, які іноді все своє свідоме життя прагнули бути хоч комусь потрібними, хотіли та вірили у те, що життя буває і прекрасним, аби було плече, аби був хтось не зі співчуття та жалю поруч, а хтось, хто вміє бачити за екзюперівським принцом-чи-принципом – серцем, а не очима. . .

Цих пар утворилось 18, більшість з них продовжує пізнавати один одного, деякі приятельські пари настільки знайшли один одного, що це «обросло» справжнім дружнім коло-обміном. . . Це щось, що не може закінчитись, бо, бачте, закінчилось фінансування, адже справжня дружба не потребує серйозного капіталовкладення. Дружба – це невербальний, непаперовий, індивідуальний для кожної людини, безумовний, часто інтуїтивний та тривалий у часі договір між двома людьми з метаключем «ми є», не «я», не «ти», а власне це таке дивне і багатофункціональне слово «ми».

Людмила Шалата, приятелька:

«Я радію, що долучилась до цього проекту через той досвід, який отримала від спілкування з неповносправними людьми. До того я таких людей старалась уникати, бо не знала як з ними знайти спільну мову, а виявилось, що її просто потрібно почати шукати. В «Джерелі» я познайомилась з чудовими людьми, знайшла хорошого приятеля Родіона. Йому 21 рік. Хоч Родік майже не говорить, все ж ми чудово розуміємо один одного. В цьому нам допомогли організатори проекту, працівники «Джерела», мама Родіка і наші друзі.

Мене захоплює в Родіку багато речей: його вміння щиро сміятись і радіти, його привітність і оптимізм. Та головне – його сприйняття самого себе і людей довкола – він любить себе таким, який він є, і щиро радіє іншим людям. Я часто бачила, як він гукає до знайомих, щоб привітатись, чи щось показати, але

його ігнорували з тих чи інших причин, та все ж він продовжує з дня на день гукати, може хтось почує і відгукнеться і щиро радіє, коли так відбувається. Він потребує спілкування, як всі ми, зрештою, і головне для нього – це мати до кого гукнути, щоб не сидіти тихо, схиливши голову, а комусь всміхнутись, показати свій улюблений шалик вболівальника ФК «Карпати», хай вже це він і робить 10 разів, але це та радість, якою він може і хоче поділитись з іншими. Адже словами він не може сказати і написати теж майже не може. Щоб дізнатись більше про нього, його потрібно розпитати, а він скаже так чи ні або придумає як показати».

Мелимука Ольга, приятелька:

«Минулої весни я дуже глибоко задумалася над ціллю свого життя, над сенсом всього суцього та іншими екзистенційними речами. І, знаєте, така туга мене обійняла від беззмістовності власного існування, що аж вирішила поспілкуватися з психоаналітиком. Пішла в «Джерело» до Олега Романчука на прийом. І відповіді на свої питання отримала ще до того, як зайшла в кабінет до лікаря. На подвір'ї побачила молодь на інвалідних візках, яка весело і невимушено спілкувалася з молоддю звичайною. Щось до мене раптом почало доходити, що сенс існування не у складних філософських доколупуваннях до суті, а у простих речах, як-от вмінні відкритися іншому, а не зациклюватися на собі. А потім отримала на електронку запрошення у проект «Допоможи іншому – стань приятелем» і долучилась до цієї авантюри. Моя нова подруга Марічка якраз і навчила мене, що можна дуже просто тішитися від того, що йдеш в кіно на сентиментальний фільм, або щиро захоплюватися кольоровими намістинками у магазинчику для рукоділля, або з великим смаком поглинати морозиво, або з надзвичайним захватом відвідувати різноманітні бутіки із захмарними цінами. А ще мої нові приятелі відкрили мені, що добре розуміються на футболі, складають дійсно хороші вірші, підтримують розмову на будь-яку тему, мають гарний естетичний смак та просто вміють вислухати і бути щирими, що, погодьтеся, не так уже й часто трапляється у нашому житті. Словом, не знаю,

Казначеева Надія,
Смольницька Христина,
Данилкова Ірина,
Юрій Михальчук

чи отримала моя колежанка Марічка від проекту те, що очікувала, але для мене відкрила чимало, за що я їй дуже вдячна».

Юра Михальчук, вихovanець НРЦ «Джерело», учасник проекту:

«Одного прекрасного дня я познайомився з чудовою людиною, яка і стала моєю доброю приятелькою – Ірою Данилковою. Мені надзвичайно сподобалась дружелюбність і привітність Іри, ми з нею почали активно спілкуватися і дізнаватися один про одного. Мене надзвичайно вразило те, що Іра захотіла дружити зі мною не зі співчуття, адже всі навколо намагаються допомогти з жалості. Після проведеного з нею разом дня я зрозумів, що Іра має бажання бути мені другом не тільки в проекті, але і поза ним.

Я надзвичайно щасливий – у мене є такий друг, в мене є багато іншого щастя в житті, але це інше. Маю надію, що наша дружба буде продовжуватися і надалі».

Христина Смольницька, вихованка НРЦ «Джерело», учасниця проекту:

«Під час проекту я познайомилася з чудовою дівчиною Надєю Казначеевою, вона дуже весела і цікава людина, я від неї навчилася оптимізму та мужності. А з добрим другом Владиславом Кринським ми дуже багато подорожуємо Львовом, за час проекту побачили багато красивих куточків нашого міста, побували у багатьох храмах і навіть вибралися на Високий Замок. Найголовніше, я зрозуміла, що для людини яка пересувається у візку, немає нічого неможливого, і якби на світі було побільше таких щирих, добрих людей як Надя і Владислав, то світ був би сповнений любові і розуміння. Для нас це так важливо, що ми, молоді особи з обмеженими можливостями, змогли налагодити контакт із здоровими однолітками, відчутти щире віддану дружбу та вийти зі своїх домівок, щоб відчутти красу життя навколо нас. На жаль, більшість людей з особливими потребами просто сидять вдома зі своєю родиною, у них дуже обмежене коло спілкування, і вони не мають можливості вийти в суспільство, щоб радіти життю.

А 4-го жовтня біля Порохової вежі у Львові ми разом з приятелями вкотре взяли участь в роздачі їжі для бездомних та малоабезпечених людей. Цю акцію щочетверга організовує спільнота «Оселя», яка опікується бездомними людьми. Мене, як волонтера, вразила атмосфера, яка панувала під час роздачі

обіду – люди, хоча і мають велику потребу в отриманні такої допомоги, але всі спокійно чекають своєї черги. А ще приємно було, бо від кожного, хто отримав обід, можна було почути щирі і гарні слова на адресу волонтерів (тобто нас), що роздавали їжу.

Як часто ми, маючи теплу оселю, «Джерело» і одяг, за нашими буденними турботами і клопотами не помічаємо людей, які потребують нашої допомоги і підтримки у важку хвилину? Ми готові і далі допомагати працівникам та волонтерам спільноти «Оселя», нам дуже приємно знати і відчувати, що хтось в цьому світі потребує нашої допомоги і підтримки, а головне, що ми це можемо зробити! Дякую Вікторії, координатору проекту, що в нас з'явився сенс життя! Мені дуже хочеться, щоб, не зважаючи на закінчення проекту, в нас збереглася довга міцна дружба. Маю велику надію, що цей крутий і такий потрібний для нас проект незабаром матиме продовження, і всі ми знову зможемо насолоджуватися чудовими мандрівками по Львову та за його межами.

Я хочу висловити щире подяку всім нашим приятелям, а також тим, хто був щедрим на пожертви за те, що усі ці люди були з нами, дарували свої відкриті серця, ніжні усмішки, теплоту душі. Хай Всемилостивий Господь обдарує вас і ваші родини своїми ласками!»

Володимир Бєглов (Юрко Добрий), приятель:

«Я дуже скептично ставлюся до власних досягнень і не дуже люблю, коли мене хвалять. Бо, як казав Чехов Антон Павлович, точка зору залежить від точки сидіння. Кожна палиця має два кінці, а кожна медаль – дві сторони.

Кожне досягнення і кожен принцип можуть виглядати медовим містечком з одного боку, а виявитися картковим будиночком з іншого. Наші дні минають швидко, наче новини у френд-стрічці фейсбука. І сьогоднішня перемога вже завтра стане буденністю. І де серед усіх цих спалахів і занурень ти? Де ті стовпи, чи слони, чи черепахи, на яких стоїть твій світ? Де ті зв'язки, що роблять з тебе тебе? Якщо проаналізувати, їх майже нема. То ж слід вміти їх вчасно помітити. І берегти.

У мене є велике досягнення. У мене є найкращий друг».

P.S. Коли я приходжу в неділю на каву до «Дзиги» і бачу, як там собі весело сидять, п'ють каву-чай приятельські пари, коли я чую спогади про спільні святкування днів народжень, про здійсненні маленькі мрії, про любов, коли я бачу відблиск щастя в очах кожного учасника проекту (чи то пак – учасника повноцінного життя), я відчуваю, що це коло всесвітнього добра мене закрутило... І що завтра буде сонце.

Кінця світу не буде, принаймні нашого ментального та нашого глибинно-внутрішнього, допоки є хтось поруч тут, зараз і тепер!

Добра вам заради... добра!

Пишіть мені, якщо хочете до нашого колообігу Добра.

Вікторія Міщук –
координатор проекту «До-
поможи іншому –
стань приятелем»,
працює в НРЦ «Джерело»,
vikami@gmail.com. Сайт про-
екту: <http://buddies.org.ua/>

НА ПІД'ЇЗДІ ДО ВІЧНОГО МІСТА

Щастя є, думаю я, сидючи в електричці з Венеції до Болоньї і пишучи про кінець світу в номер, присвячений, вибачте, кінцю світу. Та ще й моя бомж-еманація на обкладинці буде – ну хіба життя не вдалося? Я можу поставити останню крапку на житті цивілізації.

Було би трохи більше часу (і в Італії, і до кінця світу), то би точно зупинялася на кілька днів у кожному місці зміни моїх електричок. Чого? Попісти, ясна річ. Болонья, Парма, Спеція (ну добре, Ла Спеца, але в мене є право на гастрономічний акцент).

До речі, про кінець світу каже геть усе – від того, який юзернейм дали мені для вай-фая в кав'ярні «Soul Kitchen» у Местре (u5y7vqwz) до того, що мій потяг запізнівся, і замість запаху оцту на станції в Модені щосили шириться запах перепаленої маргарини від шеф-повара Мак-Дональдза.

В Пармі, набрехавши казна-чого довірливій студентці фармакологічного факультету, що я з Каліфорнії і звати мене Кая, й вивідавши таким підступним чином, де тут улюблена локальна жраківня, я зжерла цілу тарелю – чого? – істино пармської шинки. І збиралася посипати свої вареники (вібачте, тортелі) з гарбузом тим же канонічним пармезаном, ще однією місцевою родзинкою.

Здається, у Павича була героїня, що колекціонувала вимираючі страви і вина. Я наразі виступаю за страви типові. Заходжу в ресторан і сходу викликаю ненависть креативного шеф-повара: «А що у вас є тут таке, типове?» Типологія – наше все. Типізація – передвісниця кінця кожного індивідуального світу. А добрі тортелі (надто ті, що з гарбузом) – ідеальний кінець. Навіть не довелося запам'ятовувати назву ресторанчика – однаково я не повернуся в Парму до кінця світу. Хоча казна-чого й запам'ятала – наприклад, як тут зрізається шлях від річки до залізничної станції.

Залізниця в Чінкветерра, куди я заїхала глупої ночі в гості до своєї вагітної подруги – то окрема історія над морем. Навіть китайці цілими провінціями сюди приїздять вивідати, що вони ще не встигли передерти собі в Піднебесну. А вже і не встигнете, кажу їм корейською.

- Це ж бо чого? – питає подруга.
- Ну та бо кінець світу? – дивуюся я.
- Не буде. – каже вона. – Мені ше вродити треба.

А мені ще всьо подоїдати. Уявлення не мала, скільки всього може вміститися в захланних сорок вісім кілограмів людської істоти, котра лише на чотири дні в гастрономічній країні: салямі, шинка, сальцисон, оливки, хліб, анчоуси, горгонзола, песто, пляшка вина, сонце у щасливу пику і хвили, що забризкали власне тебе, а не інших туристів.

– З вашою посмішкою, сеньйоріна, ви можете подорожувати й без квитка! Ке белла! – каже пристаркуватий італієць, простягаючи мені квиток до Рима, де я купую заповітні Зелені Чоботи, канонічне вбрання для самі знаєте чого. А потім іще беру гору трусів і шкарпеток, таких якісних, що явно мене переживуть, зітхаю я тихо.

От же ж халепа. Непогана інкарнація, думаю я, цікаве назагал життя і світ, котрий щиро шкода буде кінчати – з усіма його горами, морем, що розбивається об скелі, псами, що кидаються на тебе, коли вернувся додому, строкатими людськими та іншими жителями і просто смачною їжею. Коротше, я не проти прокинутися 22-го зранку більш-менш на звичному місці.

Ірена КАРПА

Без Ознак Мистецького Життя

ПРО ДРУЗІВ ДЛЯ СЕКСУ

«Вона – співробітниця кадрового агентства. Він – редактор стильного глянцевого журналу. У них проблеми з особистим життям. Хтось втомився від жінок, які хочуть серйозних відносин, когось переслідують всілякі фобії у відносинах, які явно виглядають надуманими. Але в одному вони схожі: їм обом потрібен партнер. Партнер для сексу без зобов'язань. І поклявшись на електронній Біблії, вони вирішують почати цю гру...». Так в скороченні на сторінці moviestape.com описується американський фільм «Друзі по сексу» (Friends with Benefits, 2011).

Мабуть, серед Ваших знайомих бували схожі історії, можливо, саме Ви мали подібні пригоди? Що не кажи, більшість уникатиме розповідей про це. Зрозуміло, реальність табуована дуже різноманітними принципами і призвою «правильних відносин» чоловіка із жінкою – не дуже випадає говорити вголос про дружні сексуальні відносини. Нібито люди збоку краще знають як жити і все, що буде не за їхніми мірками, розглядатимуть як збочення. До прикладу, стосунки випадкові чи ні, але ті, які вже відбулися чи в даний момент відбуваються в якомусь із місцевих хостелів чи сіновалів за взаємної згоди і без очікуваного продовження.

Телефонний дзвінок, зустріч, чай або легкий алкоголь, пізній вечір, запрошення до себе чи до неї додому, приємна вечеря з доброю музикою чи фільмом, душ, вимкнення світла, спільне ліжко, зранку кава, коротка розмова і розбіглись хто куди. Ніхто собі із цим другом-партнером не планує нічого на майбутнє, була ж домовленість «що ми тільки друзі», всі надалі очікують вимріяних героїв свого життя, ходять на навчання чи на роботу, будують свій прекрасний світ. Така буває дружба, розпланована від і до, свого роду «взаємовиручка». Для того, щоби всістися за написання цієї статті, мені довелося поспілкуватися з кількома десятками своїх знайомих, аби принаймні трохи приправити свої роздуми про друзів для сексу червоним перцем і свіжими поглядами.

Анна Л.: «Бери все від життя! Але не так вже й просто, коли відчуваєш, що не на жарт починаєш ним захоплюватися, а він волів би зустрічатися без зобов'язань. Мої попередні відносини невідомо чому не вдавалися, можливо, я не знайшла свого».

Михайло І.: «Ми ходимо в кіно, іноді їздимо в гори чи в замки, гарно, як-не-як, відпочиваємо. Не відчуваємо себе готувими, щоби бути разом, маємо різні погляди на світ, сперечаємося, але довіряємо одне одному. Знаємо, що разом нам не бути, наші батьки нас, здається, ненавидять. Для нас головне – не залетіти».

Ірина К.: «Я була у двох таких стосунках. Однак, насамперед було правило, що ніхто з нас не має жодних зобов'язань і надміру не захоплюється одне одним. Це мені тоді підходило, тому що я була після болісної любовної рани і не мала сил для чергових стосунків. З іншого боку, мені хотілося побути із класним, інтелігентним хлопцем, кудись разом вийти, порозмовляти і звичайно, зайнятись сексом. Але ніколи не можна проконтролювати почуття і хтось може дуже захопитися. Тому такі романи в мене не тривали занадто довго. На жаль, секс без любові стає нудним. Можна вірити, що інша людина залишиться з тобою на ціле життя, але дівчатам і хлопцям, які шукають любові, я б не рекомендувала ризикувати ось так, всяке може бути».

Руслан В.: «Нічого такого поганого в дружньому сексі немає, ми знаємо, чому ми на це йдемо. Гірше, коли починаються ревності».

Що в цьому усьому може таїтися і чи можна тут дати однозначне тлумачення і конкретну відповідь? Фобії, психо-

логічні травми, втеча від відповідальності, намагання бути максимально незалежним, заощадження часу, кар'єризм, сучасні тренди і мистецтво, зрештою. Я б тут не керувався оцінюванням «добро-зло», тут варто зважувати кожен історію делікатніше і окремо.

У школах нас насправді не вчили як реагувати на сексуальний контекст у розмові, ми навіть нічого не знали про сексуальну революцію, а вчителька анатомії виходила з класу під час уроку про статеві органи і просила працювати самостійно. Такі теми у школі замовчувались, а дискусії розгорталися уже поза нею – на вулиці. Хтось приніс татові еротичні журнали і порнографічні відеокасети, дехто відкрив, що сигарети і алкоголь незле розслабляють і швидко позбавляють напруженості. Тоді шукалося досвідченіших і більш розкутих співрозмовників, а чим це закінчувалося – в кожного по-різному. Хлопці хотіли бути мужніми чоловіками, дівчата – привабливими жінками. Це як забава в лікаря, тільки черговий рівень, для юзерів. А ми ж хотіли розуміти сенс усього!

Беззаперечні висловлювання Церкви з приводу сексуальної поведінки підходили також не всім, молоді люди не завжди вміють дати собі раду з лібідом, а тим паче не терплять наказовості. Авторитети до душі, як говорилося! Одні розпалювалися і чинили різкий опір проти правил, інші покорялися і сумлінно шліфували свої альтер-его. Все ж найчастіше поставленим (до того ж мовчки) запитанням було одне – «Чи ти мене любиш?». Що ми тоді могли зробити, щоби заслужити чийсь увагу та прихильність? Хто мав більше грошей – міг повести дівчинку в кафе, на дискотеку і дарувати якісь романтичні дрібнички, а хто не мав змоги дозволити собі необхідних для того витрат, той шукав іншого підходу до стосунків чи ходив на голові.

Бути чи мати, хто я і як мене бачать інші? Як позбутися комплексу дешевих базарних китайських черевиків зі свинячої шкіри чи своєї не такої, як у всіх, благополучної сім'ї, а ще при тому, коли над тобою насміхаються ровесники, рейвери чи просто гопники! Для багатьох це болюча тема і тоді шукається хоч якоїсь підтримки, щоб не вдарити когось в морду. Деякі надовго втікали з дому, але за проживання треба ж було чимось розраховуватись. Знаю випадки, коли дівчата за свою певну незалежність та нічліг мусили лягати під своїх випадкових знайомих. Зараз вони щасливі дружини із чоловіками і дітьми. Брали шлюб. Заради щастя не все говориться вголос. Завжди щось за щось, а подарунки долі іноді доводиться повертати з відсотками.

Кожен, мабуть, шукає когось чистішого і сильнішого за себе. Але кожен знайде виправдання для своїх найбільших промахів і помилок. Основне, хто ми є зараз. Основне. Хто. Ми. Є. Зараз. Досвід ніколи не завадить, але обпикатися ніхто не любить. Ми – не кури-гриль. А от книжку можна читати самому, а можна із кимось, хто тобі подобається. Ранкова кава повинна бути міцною і бажано з корицею! Хтось когось образив? Ось, цукор і тістечко з йогуртом, будь ласка!

Любимо красивих людей. Дуже хочемо бути красивими.

ПІД АРТОБСТРІЛОМ СТАНДАРТІВ

Когось кохаємо, але кохаємось із іншими. Буває таке. Заповнюємо при нагоді свій час, якщо нема тієї бажаної людини поруч. Але хто вона та людина, якщо ми й так її насправді не знаємо. Все відбувається тут всередині, в мозку. Вміємо уявляти, еге ж! Серце має інші функції.

Довіра, свобода, тіло, розум і щирість. Як ми можемо ними користуватися? Хтозна, людям постійно чогось не вистачає. Іноді варто поглянути їм в очі, вислухати і притулити, щоб аж кістки захрумтіли. Заради загоєння своїх ран ми йдемо на різні вчинки, заради експерименту, заради того, аби хтось біля нас просто був. Хоча б одну ніч, раз на тиждень, обмінюючись книжками та фільмами. Або просто так.

Микола Шпаковський – засновник та учасник багатьох поетично-музичних проектів в Любліні, Тернополі та Львові. У вільний час музикує в рок-гурті «Шафа Шамана» та перекладає із польської. Займається молодіжними медіа-проектами та громадською діяльністю

Галя Шиян – класичний філолог, перекладач, приватний підприємець, аматор фото і поезії.

Я часто задумувалася про те, звідки у війну бралися діти. Поки я не до кінця розуміла звідки діти беруться технічно, мене просто дивувало, що у важкі часи люди приймали ризиковане рішення обтяжити своє і без того критичне існування ще одним ротом. Здобуваючи ж більше життєвого досвіду і аналізуючи проблеми сексуального життя, свого та друзів (а проблем цих чомусь виявлялося більше, ніж утіх), мене дедалі нав'язливіше переслідувало питання «Як?». Невже ці люди з непроєльованими піхвами, непроантиперспірованими пахвами відчували еротичний потяг один до одного в лісах, землянках, вагонах товарняків, шпиталях з купкою койок в одній залі, за ширмочкою в гуртожитках і комуналках? Ми тут намагаємося виконувати всі настанови реклами, чистити зуби правильною пастою, малювати вії відповідною тушшю, пити відповідні напої, створювати інтимне освітлення, але постійно нарікаємо у щирих розмовах на відсутність бажаного ефекту. Жінки у всьому звинувачують мікроскопічні прояви целюліту (яких обидві сторони бояться ще до початку процесу роздягання), а чоловіки зовсім не такі бадьорі увечері і вранці, як заповідалося від з'їдання чудодійного йогурту. У середньоевропейському добробуті, достатньому за мірками селянина з минулого століття для прогоровування зо сімох дітей, пари спромагаються зачати у кращому випадку двох. Контрацепція? Звісно, так. Але немає гіршого жарту нашого ж тіла над нашими виваженими рішеннями, ніж реакція на проти-заплідні пігулки – не хочеш потомства, знижене лібідо в пакеті додається. Для чого організмові життєві процеси, якщо не використовувати їх за призначенням – якщо після їжі регулярно зумисне блювати, розвинеться булемія. Момент одягання презервативу завжди надламує весь процес, який, от нарешті, ну ніби так налагодився, що всі учасники на потрібній хвилі; перерваний акт взагалі залишає відчуття якоїсь дитячої гри у доросле; і навіть священники кажуть, що феяція – то не гріх, якщо сім'я еякулюється туди, куди належить для розмноження, отож: «Мінет – це не зрада» – підхоплюють за ними невірні жінки.

Статевий контакт втратив своє первинне призначення, але багато сексологів підтвердять, що лібідо загострюється після похоронів, а також, як відомо, у хворих туберкульозом, сифілісом та СНІДом. Тобто коли підсвідомість сприймає розмноження, як єдиний шлях вижити.

На власному тілі переконалася, уникнувши перелічених вище драматичніших обставин, що потяг завжди загострений з похмілля, під час їзди на великій швидкості, під час авіаперельотів. При чому тоді він абсолютно неконтрольований і, якщо перелічені чинники ще й збіглися з овуляцією, ситуація взагалі стає вкрай загрозливою. Відповідність власного sex-appeal рекламним стандартам відходить далеко на задній план. Останнім часом я взагалі думаю, що люди, які прагнуть максимально бездоганного вигляду, водночас найбільш сексуально sfrustровані. Наступні за ними у масштабі своїх розчарувань ті, хто постійно говорить про кількість своїх перемог, маючи багато технічного сексу не для задоволення, а для рейтингу перед самим собою. Важливо вести статистику того, скількох партнерів і яких калібрів ти мав і не важливо, як це було з кожним окремо. Тим часом, справді сексуально вдоволена людина ніколи не зможе з точністю порахувати скільки, де і коли, навіть якщо у неї один партнер на все життя (кажуть бувають такі рідкісні випадки, хоч мені живі приклади не траплялися).

На користь сексуальних невдач та розладів неабияк грає те, що ми постійно глушимо хімічні реакції власного тіла, намагаємося до нього не прислухатися, не принохуватися і не придивлятися, а наче безладно розкидані лахи у шафу, запихаємо у стандартизовані рамки, готуючись до ідеальнозубо усміхненої зустрічі гостей. Рецепт протидії цьому насправді дуже простий: серед партнерів не має бути таких, перед якими боїшся постати у неправильному ракурсі, і з якими страшно би було мати гіпотетичне потомство – саме такі відчуття і є запорукою доброго сексу. І не лякайтеся, що тягне часом не туди і не до тих, які запрограмовані у вашому ідеальному життєвому портфоліо – інстинкти знають краще, інакше під час воєн би не народжувалися діти, зачаті в наметах під артобстрілом, коли віра у життя уже геть згасала.

КНИЖКИ РИМСЬКИХ ПАП

Не знаю, хто і як, а особисто я з нетерпінням чекав Кінця Світу. Я чекав його, як порятунку, як свіжого весняного вітру після затишного лютого, як нового сезону серіалу «Американська сімейка», як перших волосинок на грудях.

Я не боявся Кінця Світу. Звісно, було трохи моторошно – як перед випускним в одинадцятому класі. Але водночас – приємно. Я не боявся Кінця Світу, бо якийсь тибетський монах (якого усі, навіть NASA, називають Оракулом Шамбали) на якійсь спеціально зібраній прес-конференції, коли журналісти повиставляли перед ним свої забрендзовані мікрофони, а оператори закріпили штативи і повмикали дорогі професійні камери, зі спокійним, але поважним виглядом, що демонстрував водночас багатий духовний світ і сенсаційну новину, сховану за рівними вустами, цей тибетський монах заявив буквально за Ліною Костенко: «І кожен фініш, – спокійно сказав він, – це, по суті, старт!»

Якщо конкретніше, то наприкінці року планети Сонячної системи мали б вишикуватися в один ряд, таким чином 21 грудня 2012-го Земля разом зі сонячною системою мала б пройти через так звану галактичну «нульову смугу».

«Осінь і зима будуть теплі, а з 21 грудня 2012 року Земля почне проходити через галактичну «нульову смугу», – на повному серйозі казав монах. – Це особливий стан простору, де гасяться і не можуть розповсюджуватися жодні енергії. Настане повна темрява і тиша. Відімкнуться електрика і зв'язок! Темрява буде супроводжуватися спалахами, а також грою світ-

24

ла й тіні. Часом може здатися, що бродять якісь постаті – ніби мертвяки повставали з гробів. Землю буде легко трусити».

За словами цього мудреця, який, либонь, не один рік провів у медитаціях і самопізнанні, повністю планета не знищилася б. Померли б близько 10% населення – від божевілля. А так, загалом, вся земна інфраструктура повністю відновилася б за 4 місяці – десь до весни.

Ото краса, – подумав я. Чотири місяці відпустки! Читай, пиши, думай, спи врешті-решт! Мобілки не працюють, Інтернет ліг, навіть телеграму не надішлеш... Я б тоді, напевно, зайнявся городиною, бісероплетінням, ковальським мистецтвом, плаванням чи спланував би старість. Словом, чотири місяці відпустки, під час якої не треба підтягувати хвости, видавалися мені цілком прийнятним Кінцем Світу. І тут, буквально за місяць до триумфу моєї ліні, за 30 днів до такого омріяного параду планет, у час, коли перемога майже була в моїх руках, на сцену вийшли католики.

Головний католик світу Папа Бенедикт XVI опублікував книгу «Ісус з Назарета». І минула б ця новина непоміченою, бо така у пап робота – друковано й не друковано вчити нас життю, беручи за приклад найкращих представників християнської історії. Однак опублікована у листопаді книга може виявитися сенсаційною.

У ній Папа Бенедикт XVI, по-перше, нищить такий звичний вигляд різдвяних шопок – за словами понтифіка, жодних биків і віслюків біля Марії у момент народження Ісуса не було. Не було там і «пастушків з ягнятком». І взагалі, достеменно не відомо, народився Христос у Назареті, чи «десь у Вифліємській печері». А по-друге, каже головний католик, за багато століть відбулася плутанина з датою народження Ісуса Христа! І це ламає усі мої плани...

«Обчислення точки відліку у нашому календарі, заснованому на народженні Ісуса, здійснювалося абатом Діонісієм

ХРОНІКИ ПЕРЕСІЧНИХ ВІД МОЛОТОВА

Малим. А той, – чорним по білому веде далі Бенедикт XVI, – помилився у своїх розрахунках на кілька років. Народження Христа відбулося на кілька років раніше, ніж прийнято вважати».

Тож виявляється, що уся ця ваша магія чисел, коли коса найде на камінь, – вигадка дешевеньких контент-менеджерів! Виявляється, така моторозна дата 20.12.2012, яка мала б ознаменувати собою кінець усіх цивілізацій і початок моєї омріяної відпустки, – просто приємна випадковість. Бо якби й піддатися на перенесення календаря народу Майя на календар християнський, то все-одно вийде, що рік 2012-ий уже давно минув – кілька років тому. А з ним минув й кінець світу. А з ним...

Тож ніщо не забуто, ніхто не забутий. Усі ми повернемося до верстатів. Усім нам за рекомендацією уряду дадуть три дні вихідних. Усі ми колядуватимемо і милуватимемося шопками у вітринах. Хоча шопки ті також уже будуть не дивом, а вигаданою за кілька століть казочкою широкого вжитку. Наступний кінець світу планують на 40-і роки. Але тоді я уже буду пенсіонером і матиму доста часу і на городину, і на бісероплетіння, і на книжки Римських Пап.

Володимир Беглов – вчився на філософа, працює ведучим на радіо. Читає в маршрутках. Вболіває за мистецтво у спальних районах. Ридє наприкінці екзюперівського «Маленького Принца». «Просто неба» бере у пана Володимира. Палить

Назар був віруючою людиною. Дуже болісно переживав 2000-ий рік. Ну, тобто він не готовий був, що життя продовжиться, бо чекав кінця світу... Підготовлений був на всі 100! Жінка і так його кинула, бо поїхала в Італію на заробітки... а діти теж не сприймали.. то і пішов він в монастир чекати там кінця світу... йому виділили келію в кінці коридору і він собі там чекав... але вже третього січня 2000-го року пішов до настоятеля вияснити в чому справа, чи може григоріанський календар неправильний чи щось в тому плані, хоча в правильності зміни літочислення Папи Григорія восьмого він не сумнівався. На що настоятель сурово спитав – ти працювати будеш чи тільки спати в келії, но? Назар не був готовий до такого. Яка робота, якщо він привик ні чорта не робити, бо жінка гроші висилала дітям з Італії, а ті йому трохи давали...

Життя втратило сенс, але тут в газеті «Експрес» Назар прочитав цікаву пізнавальну статтю журналіста Мирка, в якій писали, що насправді єдиноправильні провидці кінця світу пророки племені майя пророкують кінець світу в році 2012... Оце вже кінець, це вже повинно бути насправді... Усмішка появилася на обличчі Назара... планів на цих 12 років в Назара не було, тому він долучався до всього, що йому здавалось цікавим.

Перше за що взявся, то це за антикучмівську компанію... ходив на всі мітинги, акції протесту, студентські страйки... студенти його називали лагідно – дід. У 2002 році він сів в поїзд і поїхав в Київ на акцію «Україна без Кучми». Дуже йому подобався дух визволення і можливість висловити свою думку. Правда, вже коли хотів вертатись назад до Львова, то на залізничному вокзалі його і всю молодь, що сідала на поїзд до Львова і говорила українською мовою міліція забрала в сізо... там його не сильно били, зважаючи на вік і за пару днів відпустили, пояснивши, що наступний раз посадять за вбивство Кеннеді. Назар не мав як до Львова приїхати, то ще пару днів ходив неприкаяний по Києву, але йому не подобалось це жахливе російськомовне місто, де всі біжать як підстрелені, широкі дороги, багато машин з рускими номерами... то просто жах. Якось на вокзалі пристав до львів'янки і сказав, що нема за що купити київський тортік, а діти його так замовляли... і отримав від неї 30 грн, за які купив плацкарт до Львова... Ситуація була дуже напружена, Кучма сказав, що просто так не піде і щоб всі чекали виборів...

Отруєння Ющенка і вибори 2004 –го. Назар дуже хотів, щоб Ющенко був президентом, а Юлька прем'єром.. отоді він думав, що наступить процвітання України, і Україна помре заможною... і ось вибори, Назар пішов вже в другому турі проголосував за Ющенка, вдома випив 100 грам і став чекати оголошення результатів... Зранку прокинувся і почув, що Якунович випереджає на 3% Ющенка, і від того в нього пропала ранкова ерекція... він не міг з тим змиритись і поїхав негайно в центр міста, де вже люди збирались... на наступний день він взяв, що від церкви Юра їдуть автобуси на Київ, то такої можливості він вже не міг опустити... в Києві він долучився до студентів Комерційної академії і з ними вже і тусувався... бив в барабани, роздавав чай, допомагав організувати намети і т. д., тобто працював не покладаючи сил... а ввечері, коли почали виступати Океан Ельзи, то на концерті познайомився з Оксаною, киянкою... така теж старша пані, якій була байдужа доля України... Оксана думала, що на старість знайшла любов.. а Назар то знав, що то тільки до 2012, але нічого не казав. Чо б і не гульнути останній раз? То вже під час революції жив в неї... їв петрушку... але більше його турбувала доля країни... і вже коли Ющенко прийняв присягу, то на Назара зійшла благодать... він зрозумів, що вже не хоче кінця світу, а жити треба хоч би для чогось... і тут Оксана каже: ідем в романтичну подорож до Риму. Там я тобі покажу яка кава має бути, а не то, що ти п'єш в львівській галці простроченій. Зробили йому паспорт, візу – полетіли в Рим... Біля фонтану Треві Назар побачив свою жінку з якимось італійцем і дуже рознервувався, що то він її в Україні чекає, а вона тут з чорними розгулює, на що йому бувша жінка Галя дала 100 євро і сказала, шоп більше його не бачила... а Оксана київська взяла ті 100 євро і порвала... Туристи були здивовані, взявши, що українці такі заможні, одні просто так дають гроші, а інші рвуть їх... Ну порвані гроші на Назара вплинули набагато гірше, ніж якби хліб викинути в смітник, адже це гріх і Назар сказав їм обом: геть від мене відьми прокляті і втік... В Італії тепло, тому тинятись там було не важко, а ще подумав, що краще в Італії залишитись, адже якщо зустріти останні секунди життя в церкві святого Петра, то можна зразу в рай потрапити. Отак і ходив по місті, чекав судного дня... тільки завжди забував, коли прийде судний день, то з якого боку ставати – з правого чи з лівого... Аж тут наступив довгоочікуваний 2012 рік і Назара карабінери забрали у відділок і сказали, що він схожий на одного хлопа, що його розшукує інтерпол, якийсь Мазурок з України і до з'ясування обставин будуть тримати в сізо. І відповідь Україна має прислати по факсу не пізніше 22 грудня 2012 року... Назару вже було все – одно... він сміявся зі всіх, адже ця дата вже не бути мати ніякого значення.

КІНЕЦЬ СВІТУ ЧИ ПОВЕРНЕННЯ ДО МИНУЛОГО?

У серпні цього року я мала нагоду брати участь у досить дивній і особливій для мене події. У маленькому селі десь на шведсько-німецькому кордоні відбувався Міжнародний молодіжний конгрес народного мистецтва. Його завданням було зібрати молодих людей з цілого світу та спільно подискутувати над роллю і значенням народного мистецтва та фольклору. Я сподівалася на гарно організовану конференцію та серйозні дебати (звикла, що у Польщі так і виглядають, чи принаймні мають виглядати офіційні зустрічі людей науки). Тим часом виявилось, що я старомодна і відстала від часу. «Поважні дебати» – це не те, чим люди займаються в Європі. Тепер зустрічі проходять у форматі так званої «анти-конференції» – вільної за характером зустрічі, без складеного заздалегідь плану (власне він має постати у процесі), під час якої кожен виражає свої почуття, плани і очікування з точки зору учасника. Більше того, «анти-конференція» – це не розмова, це експресія тіла. Тому її основною частиною були заняття з різних видів рукоділля, що проводилися молодими людьми. Цілий тиждень усі (ну хіба крім мене, бо я пережила культурний шок від побаченого) ділилися своїми переживаннями, важким життям і демонстрували, як рукоділля може змінити світ і людей. Один колега вчив шити капелюхи в'язнів у Сполучених Штатах і це було їхньою дорогою до ресоціалізації. Інша колега провела півжиття, подорожуючи різними країнами Західної Європи у пошуках матеріалів для шиття. Усіх об'єднувало переконання, що народне мистецтво може змінити не тільки людей, а й цілий світ.

Оточення, в якому ми перебували, ще більше зміцнювало цю гіпотезу. Кілька хатинок, оточених лісом (у Швеції це вже називають селом) зближували з природою, і до найближчого магазину було 15 кілометрів. До того мої шведські знайомі переконували мене в тому, як це модно у них самим шити собі одяг (а не так, як у Польщі ходити до модних магазинів), доглядати за власним городом, їсти здорову та власноруч приготовану їжу і, звичайно, займатися різними видами рукоділля, незалежно від того, яким саме і чи маєш для цього талант. Рукоділля чи народне мистецтво – це насамперед індивідуальна експресія. Повернувшись до Польщі після тижня проведеного в лісі, я почала думати про що власне йшлося. Варто додати, що там я не дізналася нічого нового ні про збереження фольклору, ані про організацію, яка це проводила, а дізналася... ну, власне, що?

Тут цікаво, як трансформуються та повертаються старі цінності. Пам'ятаю, як ще 15 років тому ми з батьками їздили до Голландії. Яку заздрість викликала у нас тітка, яка на приготування обіду витратила 15 хвилин – відкривала пакети з порошком чи банки з готовою їжею. Моя мама тим часом

півдня тратила на приготування супу – чистячи, ріжучи і готуючи овочі. Для нас Голландія була оазою сучасності, а ми залишалися оплотом традиційних цінностей. А тепер? Тепер моя тітка сама пече хліб, ретельно готує усі страви, а моя мама часто допомагає собі напівфабрикатами. Вже не кажу про молодих людей у Польщі, які віддають перевагу швидким супам та фаст-фудам. Західні європейці повертаються до старих традицій, але це не означає, що через це ми, поляки, стаємо сучаснішими, ніж вони. Власне їхня сучасність проявляється у поверненні до традиційних цінностей.

Який це все має стосунок до кінця світу чи занепаду цінностей? Особисто в мене складається враження, що людство занадто часто оголошує якийсь кінець чи занепад. Для Фукуями розвал Радянського Союзу мав бути кінцем історії, але так не сталося. Історія не закінчилася, а почалися її нові сторінки. Для людства кожна зміна цінностей чи напрямків розвитку проголошується кінцем в той час, як це не є ні кінцем, ні початком, а постійною трансформацією. Чи можемо ми говорити про кінець Європи? Ні, просто на сучасну Європу потрібно дивитися інакше, ніж 5 чи 10 років тому.

Багато людей вважають, що зараз християнства переживає кризу, щораз менше людей ходять до церкви і живуть відповідно до її вимог. В той же час зростає кількість учасників масових християнських зустрічей, наприклад, Тезе. Молоді люди, попри загальну думку більшості, мають потребу у духовній і релігійній ідентифікації, просто форма їх вияву відрізняється від традиційної і звиклої. Більше того, в Польщі протягом останніх 10 років різко зросла кількість чуд – святі з'являються у вікнах, на деревах, ікони починають плакати. Це все свідчить про виражену потребу розвивати свої духовні цінності, об'єднуватися та вірити.

Кінця світу ніколи не було і принаймні найближчим часом не буде. Просто дійсність постійно змінюється і трансформується. І лише від нас самих залежить в якому напрямку ми підемо.

*Кароліна Козюра –
антрополог
культури,
яка мешкає
між Любліном,
Львовом
і Будапештом*

ПЕРШИЙ ДЕНДІ

Шафа мого гардеробу – це демонстрація культурно-аристократичної особистості. Мій синій фрак із золотистими гудзиками, білий жилет і чорні лаковані черевики – це взірць естетичної досконалості. Я – форма культури, яка протистоїть вам. Я володар моди, а відтак, і суспільства. Моє щоденне маскування – це заколот. Я провокую, розважаю, дивую, осліплюю, задурюю, містифікую. Я дотримуюся дистанції і не піддаюся зовнішнім враженням. У разі потреби я можу принизити. Я можу мовчати, якщо це ефективніше за мову.

Ви ніколи не зможете перевершити мене. Мій дендизм – це перемога над вами. Моя героїчна мужність, лицарська шляхетність, стримана гідність роблять із вас моїх фанатиків. Я – ідеал із красою Аполлона. Я високого зросту, з прекрасною фігурою, гарними руками, дивовижними рисами обличчя, чудовою формою голови, навдивовижу високим чолом. Мені знайомі як і ваша заздрість, так і ринкова ціна зарозумілості. Я – суддя, вища інстанція, естетичний напівбог. Я – денді.

Я – ворог будь-якої тривіальності. Моя респектабельність – це виклик загальноприйнятим нормам. Мій демонізм – загроза фарисейській моральності. Моя вишукана зовнішність відрізняється від вашої манірної вульгарності. Моє перше правило – «нічому не дивуватися». Адже я звик до людських пороків. Звик до брехливості, жадібності, злості, ліні, марнославства, боягузтва, лицемірства, підлості, наклепу, помсти, зради, дурості, неуцтву.

Моє друге правило – «бути безпристрасним, вражати несподіваністю». Я порушую правила в межах правил. Я экс-

центричний та непередбачуваний в межах хорошого тону й бездоганної світськості. Я знущаюся із простолудинів і відвідую будинки розпусти. Моя подвійна гра – це робота над примиренням епатажу та пуританства. Я створюю віртуальну реальність. Моя реальність – це новий порядок, що протистоїть світовому хаосу.

Я протестую, отже існую. Моє третє правило – «віддалятися, як тільки було справлено враження». Я залишаю за собою політичну платформу для зміни суспільного становища. Денді минулих століть – Джордж Браммел, лорд Байрон, Бодлер, Оскар Уайльд – створювали ілюзію краху соціальних рамок та пристойності. Я створюю фундамент нової моралі, нової релігії, нового кодексу поведінки.

Я уособлюю розвиток самодостатньої культурної особистості, а не задоволення побутових потреб людських мас. Мій дендизм – це також позиція, котра висуває проблеми, а не вирішує їх. Це боротьба проти формалізації людського існування. Я – геній, який народжується раз на сто років. Я володію світлим ім'ям, високим соціальним статусом, інтелектуальною відвагою. Я перетворюю мистецтво у філософію, а філософію – у мистецтво. Я оточую себе учнями, котрі шанують мене. Я вчу людей мислити по іншому, надаю речам іншого забарвлення. Я пробуджую фантазію мого сторіччя міфами та легендами.

Новий вимір дійсності – криза буття денді. Мій песимістичний настрій спровокований нудьгою, сумнівами, скорботою. Я і страдалець, і спостерігач. Мій стоїцизм – не лише несприйнятливість до всього зовнішнього, але і до власного внутрішнього світу. І моє страждання – не лише страждання культурної особистості в умовах наростання варварства навколишнього світу, це біль за проблеми людського існування.

Мій стимул – естетські форми, химерні кольори, психоделіка. Я експериментую, отже існую. Я тестую шкалу можливостей – від культу чуттєвості до найсуворішого аскетизму, від донжуанства до чернецтва. Я випробовую насолоду. В моїй поведінці відсутня мораль. Я доводжу свою аморальність до антиморальності. Руйнування сімейних цінностей, татування чи нарочито публічне спілкування з людьми вулиці – тільки ореол довкола моєї ексклюзивності. Я виявляю свій смак у продуманих дрібницях, словах і жестах. Моя інтелігентність викликає дискусії, а мій розум свідчить про геніальність.

Максим Ольга –

оптиміст,

який

вважає,

що

найгірше –

попереду!

ДВА РІЗДВА

Поки жила в Південно-Східній Азії, мене часто запитували, чи не дошкуляє мені ностальгія і чи не хочеться додому. Направду не хотілося, але такі є декілька днів в році, коли всі тропіки на світі не вартують розлуки з рідними. Особливо гостро це відчувала ближче до закінчення року і Різдва, коли весь світ активно готувався святкувати, а я могла за тим всім спостерігати лише через шибку монітора.

Не те, щоби в Азії не святкують, навіть навпаки. Просто оте святкування виходить якесь кривобоке, а часто взагалі навворіт. Наприклад, уже з кінця листопада – початку грудня всі магазини в Індонезії починають виставляти різдвяні декорації, вішати зелено-червоні блискучі гірлянди та розклеювати на вітринах вивіски про «різдвяні розпродажі», а я блукаю поміж цим на короткій рукав, в думках сповідаючи себе за те, що знову не намастилася кремом від засмаги. Чи вже ближче до Різдва, відразу при вході до торгового центру, красуються велетенські сяючі олені із Санта Клаусом в бордовому велюровому «кожуху», обрамленому білим пухом. Коли надворі затяжна тропічна злива (бо на початку зими дощовий сезон якраз в самому розпалі), вони сумно дивляться своїми гудзиковими очима крізь автоматичні скляні двері на розбурхані пальми вздовж тротуару через дорогу. Або коли маленькі вертляві продавчині-щобетушки, одягнені у червоно-зелений батік із візерунком-омелою запрошують приєднатися до їхньої «надзвичайної святкової промоції», тоді як абсолютна більшість люду в ТЦ – щільно закутані у хіджаби жіночки невизначеного віку. 90% яванців – мусульмани.

Для менш сентиментальних людей часом достатньо навіть малого подражника: смаку, запаху, асоціації, щоби почати ностальгувати за домом. Я ж зовсім розклеювалася, коли чула «Тиху ніч» і «Щедрик» з колонок магазинів і кав'ярень, ненав'язливі стереозвуки, які для них, отих 90% яванців, зовсім не мали ніякого значення, а мене змушували схлипувати і підспівувати: «...прилетіла ластівочка, стала собі щebetати...».

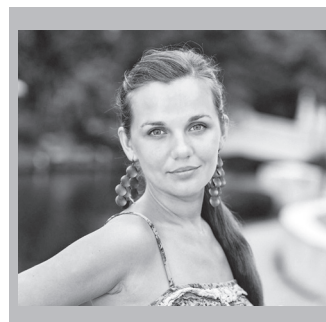
На перше Різдво в Азії нас зібралося до спілки лише троє. Я – галичанка, навчена, що на святвечір мають бути кутя з медом і горіхами, добре вимакані в цукрі-пудрі пампушки з тертою рожею, узвар з сухофруктів, часник, оселедець, борщ із вушками, зупа з яськом і печерицями, вареники з квашеною капустою, калач, голубці з тертою бульбою (не картоплею, а якраз бульбою), – досить важко переживала, що ані буряка не вдалося знайти, ані сушених грибів, ані пшениці на кутю. Тому наліпила вареників з броколі і дала собі спокій. Рей – расовий техасець, який кожною клітиною свого пишного, але збідованого на індонезійських харчах, тіла сумував за копченою індичкою під журавлиновим соусом, шинкою в медовій глазурі, кукурудзяними мафінами та гарбузовим пирогом на десерт. Він приніс нам б штук «Данкін донатс» – пончиків із мерекі, що хіба на них й спеціалізується. І пакет мандаринок, що таки додало святкового запаху-смаку. Та Рут – моя місцева колежанка, яка приготувала смажені китайські макарони і чап-чай (суміш моркви, цвітної капусти, недостиглої кукурудзи, лопаток гороху і шматочків курки) – страву також китайського походження. Вона не китайка, але оскільки китайці в Індонезії – привілейована каста, то все «вишукане» та «елітне» має їхнє походження.

Різдвяні служби Божі – то взагалі чи не найбільший колорит, що я спостерігала у житті. На сам Святвечір після більш-менш традиційної католицької першої частини, службу перервали відпочинковою паузою. Спочатку молодіжний театр показав 15-хвилинну виставу про малолітніх злодіїв і їхнє навернення до Бога. Потім отець запросив спеціальних гостей із Західного Папуа – повністю

окатоличеного острова, бо ті колись мали щастя бути колонізованими португальцями. На середину храму вибігли з десяток майже голих чоловіків-папуасів, вимашених білою глиною, у спідничках із соломи та пір'їними віночками на головах. Вони грізно трусили списками, тупали ногами і підстрибували у колі під ритмічний бій там-тамів. Після виступу прихожани їм аплодували ще більше, ніж молодому театру. Особливо захоплені навіть підсвистували. Але коли слово знову взяв отець, всі замовкли і повернулися до молитви та різдвяних гімнів, наче щойно ніяких диких танців й не було. Подруга-латвійка розповідала, що у протестантській церкві, куди вона пішла на різдвяну службу, встановили рожеві та блакитні дискотечні вогні, під які показував номер шоу-балет. А потім всі слухали проповідь про розпусних жінок, які згадуються у Біблії.

Друге Різдво, хоча я й обіцяла собі святкувати вдома в Україні, довелося відбувати в Малайзії, куди мене на той час занесло в мандрах. На ті декілька святкових днів ми з товаришем зупинилися на острові Пенанг в однієї угорської сім'ї, яка переїхала разом із дітьми, щоби могли вільно жити праведним мусульманським життям, що в Європі було складно. Пів Різдвяної ночі ми проїздили по острові на скутері, шукаючи відчинену церкву, але так і не знайшли. Товариш був у паскудному настрої, бо ніяк не міг підключитися wі-fі, щоби поговорити з рідними по скайпу і частково мене в тому звинувачував. Святвечір з того всього відбули в американізованому китайському ресторані. Думаючи про пісню вечерю і дванадцять страв, я наминала курячу лапу з картопляним пюре. Все таки людина на чужині стає залежною від оточення і обставин, асимілюється і, щонайменше, призабуває «як воно має бути» в звичних умовах. Коли після вечері ми виїхали на набережну Індійського океану, то не могли не зупинитися. Все небо було покрите тисячами світлячків, які плавно і неспішно віддалялися в стратосферу. Небесні китайські ліхтарики запалювали не лише китайці, а й малайці з індійцями, відпускаючи їх на волю на честь народження Христа. Маленький хлопчик підійшов і просто так дав мені одного. Коли я його відпустила, він довго і медитативно розхитувався, піднімаючись у нічне небо. А ми його зачудовано проводжали поглядом, доки могли окреслити серед сотень інших. Тоді й загадала собі бажання, щоби на це Різдво вже точно бути вдома. І, так виглядає, мій небесний ліхтарик його охоче виконав.

Злата Яворська – журналістка і професійна мандрівниця. Займається зв'язками з громадськістю, щоб заробити грошей на подорожі, а потім про них написати

ДВІ ПРОПОЗИЦІЇ НА КІНЕЦЬ СВІТУ

№ 1

коли хвилі гойдатимуть материки як кораблики-орігамі
коли залізні птахи пересваряться за місця відкладання бомб
коли з неба проллються смолою секретні екстракти ісламу
ми не будемо ховатись у плацкартах тісних катакомб
ми прощатимемося гучно й весело як і належить рослинам
ми горітимемо радісно пахучі дими видихаючи вгору
все во славу Твою Господи Отче
— отже спаси нас отже прости нам —
відкриваючи землю нову просту й неозору
грайся собі батьку материками й птицями
перебирай зерно своє і нашу половину
а ми коло тебе горітимемо лицами —
по семеро облич та на кожну повинну голову
та на кожне стебло променисте й гоже
ще по сім повнокровних пагонів
все во славу твою юний Боже
все за світ Твій погожий і славний
ну коротше як би що не намутилося
і які не грали б месси нам
ми підемо звідси з милістю
ми підемо звідси весело

№ 2

ніжність повільна лінива нахабна
лізе під шкіру кличе у трави
то віртуозна а то незграбна
берег є лівий
берег є правий
нас береже перестиглий серпень
нас береже недозрілий травень
падає хустка
котиться перстень
і намистини біжать по краю
ніжність манірна смішна навмисна
то сміхотлива а то печальна
як соло гітарне вгорі зависне
як мед до чаю на дні розтане
ніжність — алергік
вона дитинна
рветься на волю і капризує
завжди під кайфом завше на нервах
завше в перервах
здебільшого всує
ніжність без відліку ніжність без даху
така мала — і така бездомна!
але без пустки тривоги і страху
і безнадії
і без утоми

берегом лівим і берегом правим
руслom ріки
сірим асфальтом
пристрасть тече вулканічною лавою
сіючи паніку й хаос вокзальний
всіх спопелить — дальніх і ближніх
все рознесе — рано чи пізно
виживуть тільки ніжні й ліниві
виживуть тільки ліниві і ніжні

Фото: Надійка Гербіш

Юрій Іздрик —
письменник,
дизайнер,
музикант.
Верстальник
журналу
«Просто неба»

ПРО ІГОРКА (МІСТА БЕЗ ЛЮБОВІ)

Наближаються зимові свята, а Ігорко все ще працює арт-директором культурного центру «Скрижалі» в Івано-Франківську. Які несподіванки приносить в його життя регіональний арт-менеджмент? Невже на цій роботі здійсниться хоча б одна мрія? А може саме час подумати про повернення до Львова? Всім закоханим у Місто Лева присвячується. Продовження. Початок у №18-20

Ну і звідки такий мандраж?

Ігорко стрельнув бичка у прикарпатську мряку за вікном і пішов до зали. Наближалися зимові свята, тож молоді літератори влаштували вечір геополітичної поезії. Ось Іванка Загайчак жалібним голосом читала зворушливу історію про те, як тріє царіє вирушили поклонитися новонародженому Спасителю, але на шляху трапилася стіна між Ізраїлем та Палестинською Автономією і на блокпосту до них примахався ангел:

*Кажуть: нас вела сюди комета
Крізь піски безлюдні уночі,
Ангел поправляє кулеметну
Стрічку на смаглявому плечі.*

*Над пустельним краєм Палестини
Знов сирени крають небеса
Як тепер потраплять до яскині
Каспер, Мельхіор і Валтасар?*

Це почалося після робочого листа від Тані-з-Кієва, але насправді воно почалося рік тому, коли відома блогерка Віола Гуцуляк перекваліфікувалась у письменниці. Вона завжди писала про міста: без пафосу, цинічно, ілюструючи фотками всілякого трешу, побаченого під час подорожей. Найбільше писала про Львів. Для решти свідомих львів'ян та фанатів Міста Лева львів'янка Віола була ледь не втіленням зла, адже відстоювала право будувати сучасну архітектуру в історичній частині. Це народжувало багатоповерхові срачі, які з інтернету вихлюпувалися на сторінки газет.

Ігорко був давнім шанувальником блогу *voila_viola*, любив читати її колонки на різних інформресурсах, а ще більше подобалося обличчя Віоли над тими колонками. Був у ньому якийсь холодний магнетизм. Ігоркові дуже хотілось побачити її вживу. Прийти на якусь публічну дискусію, посидіти серед глядачів, просто дивитися на неї, слухати, як вона говорить.

Віола Гуцуляк придумала жанр «цинічної урбаністики» і свої книжки називала «антипутівниками». В «антипутівниках» вона розвінчувала туристичні міфи, висвітлюючи непривабливі сторони тих українських міст, навколо яких було забагато пафосу.

Перша книжка Віоли називалася «Одноразовий Київ». Путівник по столиці для людини, яка приїхала сюди на один день і увечері сяде на поїзд додому. Що можна побачити за цей час? Сталінки Хрещатика, московський патріархат, купецький модерн і творіння геніального кічмена Городецького. Скільки сарказму вклала авторка у описи столичних пам'яток! Ігорко прочитав цю книжку двічі і погоджувався із кожним її словом, з кожним плювком на ненависну київську бруківку. Він сам не любив і не розумів цього міста.

Друга книжка називалася «Розлюбити Одесу». І знову: весь романтичний флер «південної Пальміри» блякнув перед залізними аргументами — Одеса місто брудне і хамське, застрягле у часі між двох померлих імперій.

А якщо вас обляяла перекупка на Привозі, не пояснюйте це унікальним почуттям гумору — одеситам і справді на вас насрати.

Перші два «антипутівники» зажили неабиякої популярності. Під шквалом критики вони, все ж, непогано продавалися. Третю книгу на численні прохання читачів Віола нарешті написала про рідне місто. І називалася вона просто: «Львів: понти».

Якщо два попередні «антипутівники» більше скидалися на справжні, із маршрутами і прив'язкою до карти, то «Понти» було укладено як глосарій. Така собі енциклопедія хитких міфів — відкривай на будь-якій букві і читай про кислу каву та вигадки екскурсоводів. На хвилі популярності попередніх книжок третій «антипутівник» злетів у топи. У книгарні «Скрижалей» він стояв поруч із канонічною працею Михайла Лисинчука «Плячки тети Амалії. Спогади про довоєнний Львів». Що міг пам'ятати про довоєнний Львів п'ятдесятирічний Лисинчук, було загадкою, але книга витримала сім перевидань і щоразу «Плячки» розмітали як гарячі плячки. Кожна їх сторінка була оздоблена сецесійними віньєтками, старими рекламами та репродукціями еротичних ретро-лістівок. Наприкінці додавалася збірка рецептів цих самих славнозвісних плячків. Таку книжку не соромно було подарувати гостям зі столиці, а ще краще — надіслати родичам у діаспору. Ця книжка стояла в Ігорка вдома і навіть мама, Ігоркова мама, в якій руки взагалі не стоять до печива, якось взялася пекти цвібак за приписом із цієї книжки. Цвібак, звісно, вийшов як підшова, і мама довго розводилася, що чоловіки не тямлять писати про кулінарію.

І ось книжку шановного львовознавця обскакали якісь «Понти», на базграні самозванкою з інтернету. Лисинчук вже опублікував у «Високому Замку» гнівну інвективу на адресу Віоли Гуцуляк, але це лише підіграло інтерес до «антипутівника». У львівській книгарні «Скрижалі» презентація «Понтів» пройшла на ура, а завтра Ігорко повинен модерувати зустріч із Віолою тут, у Франківську. Це можна назвати здійсненням мрії, але за день до здійснення мандраж не проходив.

Ігорко перше думав написати листа, потім вирішив не писати, просто зустріти її на вокзалі з львівського поїзда, але, звісно ж, нічого не зробив. Він цілий день протусувався на роботі, кілька разів перевірів мікрофони, поправив стільці у залі, порозкладав книжки. І коли за годину до початку Віола сама зайшла до кабінету, Ігорко мало не бовкнув, що «уявляв вас не такою».

Відома блогерка була невисокого зросту, говорила тихо і мала на пальці банальну обручку. Віртуальний образ поволі розсипався.

Віола пішла на другий поверх «покопирсатися у ваших книжках», а Ігорко повернувся на робоче місце. До презентації залишалося хвилин сорок. І про що з нею говорити? Він відкрив «антипутівника» на статті «Львоволюби».

ЛЬВОВОЛЮБИ (львоводрочери): особи, чия безмежна любов до Міста Лева набуває хворобливих форм. Тусуються переважно он-лайн. Чутки про те, що в центрі міста заплановано якесь нове будівництво можуть вигна-

ти нечисленну купку львоволюбів під ратушу на акцію протесту. Ніколи не критикують нову забудову в інших районах, для них історичне середовище обмежується центром.

Львоволюбам не народжуються. Це – набуте. Власне, львів'ян серед львоволюбів мало. Справжній львоволюб – уродженець райцентру або іншої області, рідше – столичний дауншифтер. Побувавши якимось у Львові, він закохується на все життя. Марить щодня гуляти вуличками, бачити з вікна львівські дахи, пити каву в затишній кав'ярні. Але коли наш герой зважується врешті оселитися тут, на нього чекають суцільні розчарування. Виявляється, що під їзд будинку в центрі, де такі вдається зняти помешкання, постійно засяяний. Вулиці перекопані. Львів'яни якісь геть не душевні, кидалово тут – звична справа. І взагалі – чому так смердить? Ілюзії меркнуть, але ж любов, любов триває. І львоволюб ходить до кав'ярень, спілкується з іншими львоволюбам на форумах, підіймає голову догори, щоб найогиднішої пори року замість болотяного місива споглядати прекрасну архітектуру. Заради цього він тут оселився. Але найбільша проблема львоволюбів – те, що він ні бельмеса не тямить в архітектурі. Типовий львоволюб ніколи не був за кордоном і європейські міста бачив тільки на листівочках. Він не розуміє, що живе місто не влазить у формат листівки. Що його продовжують будувати, щодня вживаючи щось нове в історичне середовище. І це нормальний процес, подобається тобі це, людино, чи ні – так живуть міста. Неможливо любити пам'ятник. Якщо поселився тут, прийми цей виклик і полюби його таким як є – з усім смородом і роздвоєними дорогами.

Боротися з львоволюбам марно. Вони таке ж знамення часу, як і архітектура. Прийміть і ви їх такими. Пам'ятаймо: Львів витримає усе, витримає і безмежну любов.

Ігорко зітхнув із полегшенням. Він не львоволюб. Цікаво, який би термін придумала Віола для тих, хто «дауншифтнувся» зі Львова? От про це треба запитати. До речі, де вона? Презентація вже має початися.

Ігорко знайшов Віолу Гуцуляк у порожній книгарні. Вона сиділа на підлозі під стендом сучукрліту і зосереджено читала. Маленька, тиха, як мишка. Кілька секунд Ігорко не наважувався порушити цю ідилію. Ну і як повірити, що вона написала оце все, ще й рубається на форумах із запеклими львоволюбам?

Все змінилося, коли Віола почала говорити з публікою. Ігорко зрозумів, що модерувати нема сенсу – вона сама грала у пінг-понг запитаннями і відповідями, захоплено розповідала про феномен міста і про кліше, якими обростає любов.

Сивий дядечко в окулярах запитав, чи усвідомлює Віола, що її книжка може образити почуття львівської інтелігенції?

– А де по-вашому та львівська інтелігенція? – зала мовчала – так от, я скажу вам, – продовжувала Віола – справжніх інтелігентів шукайте у взуттєвих майстернях, бо ніхто більше у Львові не вміє так гречно розмовляти з жінками, як ці дядьки у засмальцованих фартухах. А все решта, чим бухтить Львів – провінційні понти – і вона тицьнула пальцем в обкладинку «антипутівника».

Було ще кілька провокаторів, яких Віола теж «обламала». Загалом у розмовах з публікою та читаннях минуло дві години. Ігорко замислився, як би то вже завершити презентацію. Про що там її не питали?

– Віоло, чи є така цитата, якісь слова, але не Ваші, які повністю відображають Ваше бачення Львова?

– Це можуть бути будь-які слова? Будь-чий?

– Будь-чий.

– О так, є такі слова. Я почула їх на Краківському базарі. Дядько-вантажник сварився з перекупкою і до мене долетів його останній аргумент, коли вже було ясно, що баберу не переперти, він зопалу вигукнув: «то Ви, прошу пані, пиздзіте!». І я собі подумала – ось він, справжній Львів! Бо

тільки тут можуть отак-от облаяти через «прошу пані», цього ніхто не запхає до рота туристові, бо воно – справжнє. І саме за це я люблю своє місто.

На вихідні Ігорко поїхав додому. Недільного ранку він саме дочитував «антипутівник», накрившись по шию ковдрою, як зайшла мама спитатися чи йому потовкти бульбочку на пюре, чи буде їсти цілу зі шкварками і, не дочекавшись відповіді, випалила:

– Так я її знаю!

– Кого?

– Ну це ж пані Наді дочка – і мама тицьнула у фотку на обкладинці

В тому Львові все всім відомо, це не місто для таємничих образів. А те, що відомо мамі, взагалі стає простим, як бульба зі шкварками.

Віолу Гуцуляк насправді звали Оксана Сеньків. Чому Ігоркові ніколи не спадало думку, що це псевдонім? Ну, з іншого боку, куди пхатися із таким тривіальним іменем? Дочка пані Наді вчилася на архітектурі, закінчила аспірантуру, але її «прокатили» із дисертацією. Потім працювала в кількох архітектурних бюро, проте жоден з її проєктів так і не був реалізований. І тоді вона вирішила помститися всім, хто вважав, ніби шарить в архітектурі краще за неї. Помститися єдиною доступною їй зброєю. От звідки блоги, колонки і, нарешті, книжки. Тільки про це Віола не розкаже на жодній презентації.

Вона живе на Науковій з чоловіком і шестирічним сином.

– Але вони збираються виїжджати за кордон – закінчила свою розповідь мама.

О п'ятій було вже геть темно і місто миготіло вуличними вогнями, світлом фар та кічовою ілюмінацією. На всіх лайтбоксах по вулиці Коперника була розміщена одна і та сама афіша. Поки Ігорко дійшов до центру, прочитав текст повністю:

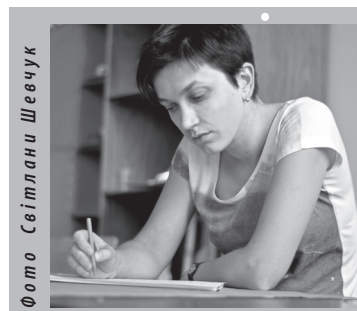
ЛЬВІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МЕРЕЖА РЕСТОРАНІВ «ДЕФІЛЯДА»

**Запрошують на
ФЕСТИВАЛЬ ПЛЯЦКІВ**

**НЕ ПРОПУСТИ НАГОДИ ВІДКУСИТИ ШМАТОК МАКЕТУ ПЛОЩІ РИНОК,
СТВОРЕНОГО ІЗ НАЙСОЛОДШИХ ПЛЯЦКІВ
ЗА УНІКАЛЬНОЮ ГАЛИЦЬКОЮ РЕЦЕПТУРОЮ!!!
ЦІЄЇ ЗИМИ ВІДЧУЙ СМАК ЛЬВОВА!!!**

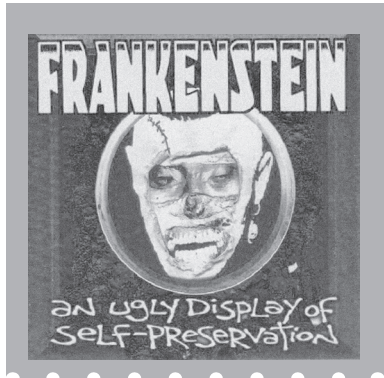
Ігорко зрозумів, що за ці пів року він скучив за львівським життям. Що треба вертатися. Нехай тут нема роботи, якось тоскно усвідомлювати, що львівське життя триває без нього. Врешті, він також має право цієї зими відчутти смак Львова. Але для цього не треба йти на площу Ринок товктися в натовпі туристів заради кусника солодкого пляцка. Ігорко звернув з Коперника праворуч і подумав, що йому, як правдивому львів'янину, підійде і хот-дог з вулиці Дудаєва.

(Далі буде)

Оксана Васюків –
художниця, поетеса.
Авторка збірки поезій
«Собаки святого
Бернара»
(Київ, «Смолоסקип»,
2010 р.)

МУЗРЕЦЕНЗІЇ

FRANKENSTEIN – AN UGLY DISPLAY OF SELF-PRESERVATION (2004)

FRANKENSTEIN – чудовий horrorpunk/psychobilly/swampy blues гурт з США.

Фронтмен Дейв Грейв (Dave Grave) – ветеран лос-анджелеської панк-рок сцени, відомий як засновник місцевого хоррор-панк/дет-рок ком'юніті, провідний учасник таких гуртів як ZOMBIE LEGION ('79-'81), VOODOO CHURCH ('81-'82) та BONE CULT ('83-'84).

Специфічна манера виконання, неповторний «франкенштейнівський» вокал Дейва, сирий звук, який наближує стиль групи до гаражу – все це є тим рецептом, який створює особливу атмосферу музики цього гурту та сприяє тому, що їхні фани виростають як гриби після дощу навіть в таких віддалених від L.A. регіонах, як Україна.

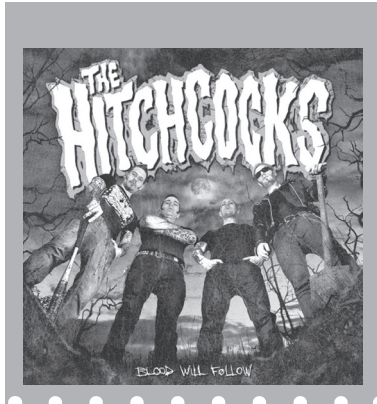
У 2004 році Дейв та компанія порадували нас повноформатним альбомом «An Ugly Display Of Self-Preservation». Починається він їхнім шлягером, який давно вже став класикою: «Lovecraft!» Цю пісню вибагливі меломани могли чути на таких збірних CD: збірник gothic-rock'у «Pagan Love Songs Vol. 1» та збірник horror-punk'у «This Is Horrorpunk Vol. 2 – The Terror Continues». Неперевершений вокал Дейва, «гаражне» звучання, всі особливості та «фішки» цього гурту яскраво проявляються у цій пісні! «Devil In A Bottle» продовжує тримати нас у потрібному «болотному» настрої, додає драйву гітарних риффів та бадьорішого ритму.

«Black Train Rollin'» просто уносить з головою, «ехо»-ефект змушує тебе забути все, що відбувається навколо, і ти вже сам котишся у чорному поїзді.. Безперечним хітом цієї платівки є також «She Casts No Shadow», її навіть неможливо піддати якомусь аналізу – її треба слухати. Слухати та качувати! Пісня «Strange Movies» присвячена класичній темі та одному з чинників утворення сайкобіллі – B-movies, «фільмам категорії В», моторошним фільмам. Композиція «Bubblin' Blood» дуже м'яко завершує альбом, що особисто мене лише спонукало прослухати драйвові пісеньки з альбому ще кілька разів.

Тож, як висновок, платівка до волі багатогранна, і може сподобатись різним категоріям

слухачів, від прихильників сайкобіллі та хоррор-панку до любителів batcave's gothic rock'у та дет-року. І при всьому цьому, вона добре та на всі 666% розкриває весь смак та унікальність звучання цього бенду.

Роман Ярошич

THE HITCHCOCKS – BLOOD WILL FOLLOW (2010)

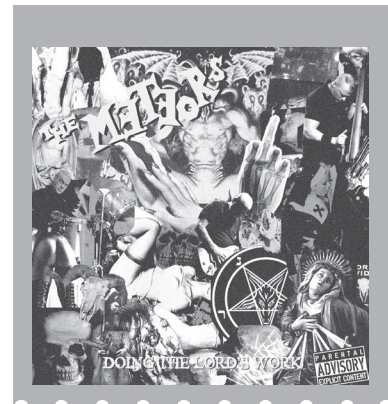
Ось, будь ласка, дебютна платівка хоррор-гурту з Копенгагену, Данія, «Кров прийде». Всього 14 панк-бойовиків, а скільки крові, вбивств й трупів. Що це – чергова серія серіалу про бандитів-поліцейських, чи нова телевізійна передача «Погляд з апокаліпсису?». Це просто добротний панк рок з поглибленим вивченням готичної культури!

Перші шість композицій з альбому не дадуть вам перепочити ні на хвилику. В процесі панк-розстрілу виконавців ви відчуватимете смак крові, перевтілитесь у перевертнів, приміряєте на себе шкуру холоднокровних убивць й постанете з мертвих. Панк-атака припиниться майже на три з половиною хвилини сьомою композицією «Будинок мертвих», дійсно потужним треком. Тут буде часу замислитися, а може ваш будинок, в якому ви мешкаєте, ваша затишна оселя – це і є будинок мертвих? Зомбі-хаус, що прокидається щонаочі від сторонніх звуків, несподіваного грюкоту за стіною й одноманітно-го тупотіння мерців?

Але досить тих нічних страхів. Друга половина альбому присвячена, м'яко кажучи, науковій фантастиці. Тут є місце і радіації, і космічним загарбникам, і атомній бомбі, і досі далекому від розуміння звичайних смертних явищу, як НЛО. Інші композиції, включно з тією, що дала назву альбому, «Blood Will Follow», не залишають й тіні байдужості. Звичайно, в музичному плані ви не почувєте нічого надзвичайного, але на правду звук, який вибудовуюють THE HITCHCOCKS зі своїх інструментів, не просто звук. Це звук, який зуміли «прилизати» музиканти зі стажем у дет-метал-, краст-панк-, поп-панк- і хардкор-проектах.

Цікаво, що THE HITCHCOCKS розпочали свою кар'єру на початку 2006-го як тріо, що виконувало punkabilly з елементами horror punk'у; тоді ще музиканти використовували контрабас. Але буквально за рік гурт перекаваліфувався в «прилизаний» мелодичний панк рок з очевидними посилаваннями на хоррор і стріт панк. Після невеличкого туру Німеччиною у 2007-му, а згодом і Європою (Німеччина, Швейцарія, Бельгія, Нідерланди, Австрія і Данія) у 2008-му, гурт «помітили» данські корифеї VOLBEAT, швидко запросивши THE HITCHCOCKS грати разом в їхньому національному турі наприкінці 2008-го. А це, знаєте, неабиякий шанс для маловідомих виконавців перетворитися на гурт з великої літери. Дарма, що в Україні досі нема й дещиці з того, що може нам запропонувати Європа!

Skum 77

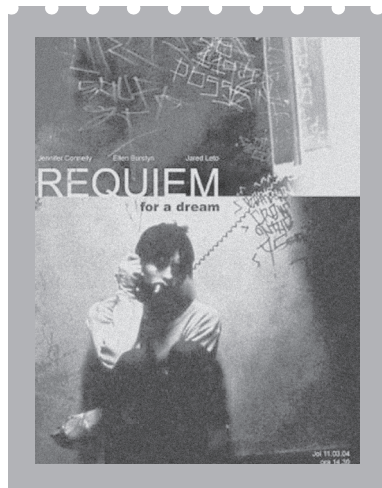

THE METEORS – DOING THE LORD'S WORK (2012)

8 жовтня 2012 королі сайкобіллі THE METEORS вкотре показали, що в них ще є порох в порохівниціях, і порадували своїх фанатів 27-м студійним альбомом «Doing the Lord's Work». Ось уже 32 роки група продовжує валити свою цілком здвинуту музику! Їхня музика являє собою крутий заміс на рокабіллі, кантрі та серф, скажені ритми якої не дають можливості всидіти на місці. Вже з першого погляду на обкладинку альбому ти розумієш, що тебе чекає пекло. Серед інших пісень на цьому альбомі слухача очікує кавер на пісню «Paganoid» гурту BLACK SABBATH, який звучить зовсім по новому. Перший трек із альбому «My Psychobilly Syndrom» переносить слухача у фільми категорії «В» 60-х років, а взагалі тематика подібних фільмів та ужастиків присутня у всій творчості «Метеорів». Пісня «Strange Times Are Coming» нагадує про близький кінець світу. За понад 30 років своєї творчості група заслужила репутації «королів» свого стилю, і цим альбомом ще раз її підтвердила. Смачного! Stay sick, stay mad, stay true! OTMAPP!

Jack Kedd

К І Н О Р Е Ц Е Н З І Ї

Реквієм за мрією
(Реж. Даррен Аронофскі, 2000)

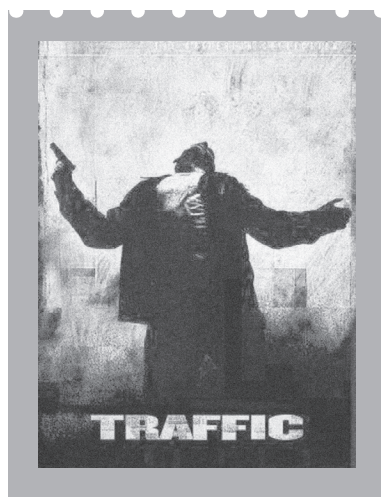
Культова сучасна класика Даррена Аронофскі «Реквієм за мрією» – мабуть, найточніший і адекватний фільм про залежність у всіх її проявах. Будучи молодим й неупередженим режисером Аронофскі, розкриваючи характери потенційних наркозалежних, зробив акцент на яскраву візуалізацію, повертаючи тим самим первинний зміст і силу дієвпливу кліпової естетики в кіно, запропонованої ще Дзигю Вертовим, і, в результаті, доповненої й розвиненої Сідні Люметом.

Відривчастий монтаж, фірмовий прийом «зовнішньо-суб'єктивної» зйомки окремих епізодів, апробований Дарреном Аронофскі ще в його попередній стрічці «Пі», й геніальна музика колективу «Kronos Quartet», що проникає ніби під саму шкіру, – все це у буквальному сенсі розкриває внутрішній світ персонажів та сильніше підкреслює головну суть роману Х'юберта Селбі мол., що ліг в основу сценарію. Теза про вживання наркотиків тут є не лише причинно-наслідковим ланцюжком, це також метафора, основа айсбергу, верхівкою якого стають повсякденні і від того ледь помітні пороки.

У «Реквіємі...» наркозалежність дістає певну абсолютну форму. Автори цілком справедливо прив'язують до неї і дріб'язкову, майже хворобливу амбіційність, і жорстку залежність від телевізійної реальності, що своєю збоченістю нагадує кислотні галюцинації героя Пітера Фонда у фільмі «Тріп» Роджера Кормана. Як і раніше, форма залежності різна, а результат для всіх персонажів один – мрії та благі наміри залишаються похованими під власними слабостями, і героїні серед них, хоч і найважча, але не єдина.

Ефективна і до біса вишукана візуальна манера стрічки на рівні відчуттів покликана розкрити внутрішні характери персонажів, що стрімко падають в безодню, а зовсім не прикрасити вживання наркотиків, у чому часто звинувачують «Реквієм...» поборники цензури. Адже моралізаторські документальні фільми, рекомендовані для факультативного показу в школах, нічого, крім нудьги, в школярів не викликають. Ці фільми, зроблені безталанною телевізійною номенклатурою, позбавлені мінімального художнього

смаку, і це розуміють, навіть, вчителі. Якщо говорити про можливість творення в сучасному і, що найголовніше, успішному кінематографі, то саме фільм Даррена Аронофскі має зміст наводити як приклад, як взірць «художнього натуралізму», що на правду здатен викликати сильні емоційні переживання.

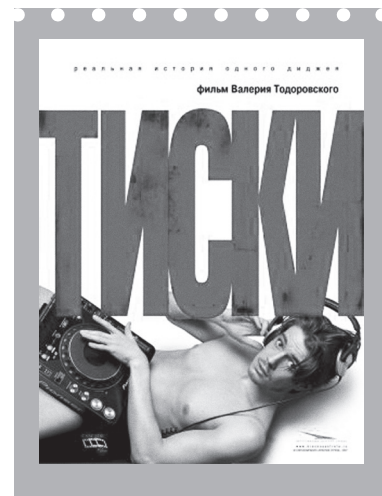

Трафік
(Реж. Стівен Содерберг, 2000)

«Трафік» Стівена Содерберга – це три паралельні історії про людей, залучених у світ наркоторгівлі. Герой Майкла Дугласа – політик, призначений на високий пост у Вашингтоні, виступає з лозунгами стосовно протидії розповсюдженню наркотиків у США, але згодом дізнається, що його неповнолітня донька – наркозалежна. Відчайдушний поліцейський у виконанні Бенісіо Дель Торо змушений щодня приймати небезпечні рішення, йти на угоду з наркодилерами, ризикувати життям, – й все це заради того, щоб у результаті переконатися у власному безсиллі проти корумпованої та безпристрасної схеми наркоторафіку. Вагітна удова успішного бізнесмена (Кетрін Зета-Джонс) з'ясує, що добробут її сім'ї тримався на наркобізнесі, вирішуючи тим самим продовжити справу чоловіка після його смерті.

Режисер Стівен Содерберг, що почав свою кар'єру з артхаусних стрічок на початку 90-х («Секс, брехня, відео», «Кафка»), у 2000-х перейшов у бік мейнстріму, привносячи в нього елементи авторського кіно. Виступивши також головним оператором у «Трафіку» Содерберг збудував важку мозаїчну конструкцію, в якій наслідки подій можуть проявитися раніше за власні причини. Усі три історії відзняті в різній кольоровій гамі й динаміці, підкреслюючи тим самим абсолютно різні соціальні страти, на яких відбуваються події. Різні страти, але висновок один – спроби боротьби з наркодилерами на державному рівні виявляються марні. Перш ніж віщати з трибуни параграфи розробленої соціальної програми, політику передовсім слід розібратися з наркотиками всередині своєї сім'ї. Поліцейський у Мексиці, несамовито глибше й глибше закопуючись в трясовину наркоторгівлі, переконується, що на кожному етапі її контролює

сама держава. Дружина бізнесмена усвідомлює весь цинізм наркодилерів, що транспортують кокаїн, спресований у форму дитячих іграшок. Стрічка, після свого випуску, передбачувано викликала неоднозначні реакції в американських політиків, ставлячи під сумнів перспективність боротьби з наркомафією на урядовому рівні. Втім, своєю стрічкою Содерберг підкреслює, що передусім саме внутрішня цензура кожного конкретного індивіда нарівні з його готовністю осмислювати причинно-наслідковий ланцюжок своїх дій здатна вберегти від потрапляння в залежність із подальшим саморуїнуванням.

Лещата
(Реж. Валерій Тодоровський, 2007)

У російському кіно зайняти відповідну нішу, мабуть, був покликаний фільм «Лещата» Валерія Тодоровського. Тодоровський – один із небагатьох осудних російських режисерів, що здатен грамотно поєднувати в одній стрічці переваги авторського та жанрового кіно. Кожна його робота, починаючи із «Країни глухих», що відкрила не лише російському, але й світовому глядачу Чулпан Хаматову та Діну Корзун, заслужено отримує втішні відгуки від кінокритиків. І нехай його нещодавні «Стиляги» більш схожі на високобюджетне продовження «Старих пісень про головне», – завдяки фільму «Коханець», з наддивним протистоянням Яновського та Гармаша, – Тодоровський затвердив себе в числі кращих сучасних російських режисерів. Однак стрічка «Лещата», з наскрізною, майже радянською повчальною нотою, помітно програє в незаангажованості оповідання закордонним незалежним фільмам. Й, не дивлячись на відмінну режисуру та майстерну акторську роботу, все ж залишає враження дуже повчальної історії. Хоч вірити, що і в українському кіно у молодих режисерів знайдеться сміливість, а ще – почуття смаку й міри зняти по-справжньому пронизливе, смішне, страшне, безглузде, хворе, чесне, високохудожнє кіно про наркоманію. І хай це буде вже не про Хантера Томпсона. І хай його ніхто не заборонятиме. А ми вже розберемося, що добре, а що погано.

Михайло Абанін (Москва) 33

М О Т И В И І

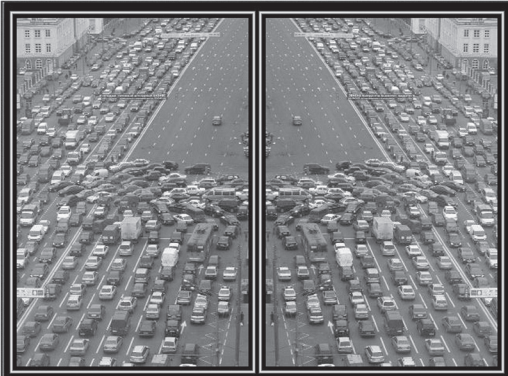

я пережив кризу 90-х,
проблему 2000,
епідемії
коров'ячого сказу
і пташиного грипу,
кризу 2009,
президентські вибори 2010

2012?
по барабану

ДЕМОТИВАТОРИ

КІНЕЦЬ СВІТУ
затримується

ЦЕ НЕ КІНЕЦЬ СВІТУ
це його майбутнє

НЕ ДУМАЙ ПРО КІНЕЦЬ
Думай, що буде потім

2012. товариство анонімних гетеросексуалів

Я - Макс.
Мені подобаються жінки.

КІНЕЦЬ СВІТУ
(варіант)

ЧЕТВЕР, 3 СІЧНЯ 2013

Кінець Світу за старим стилем

будьмо!

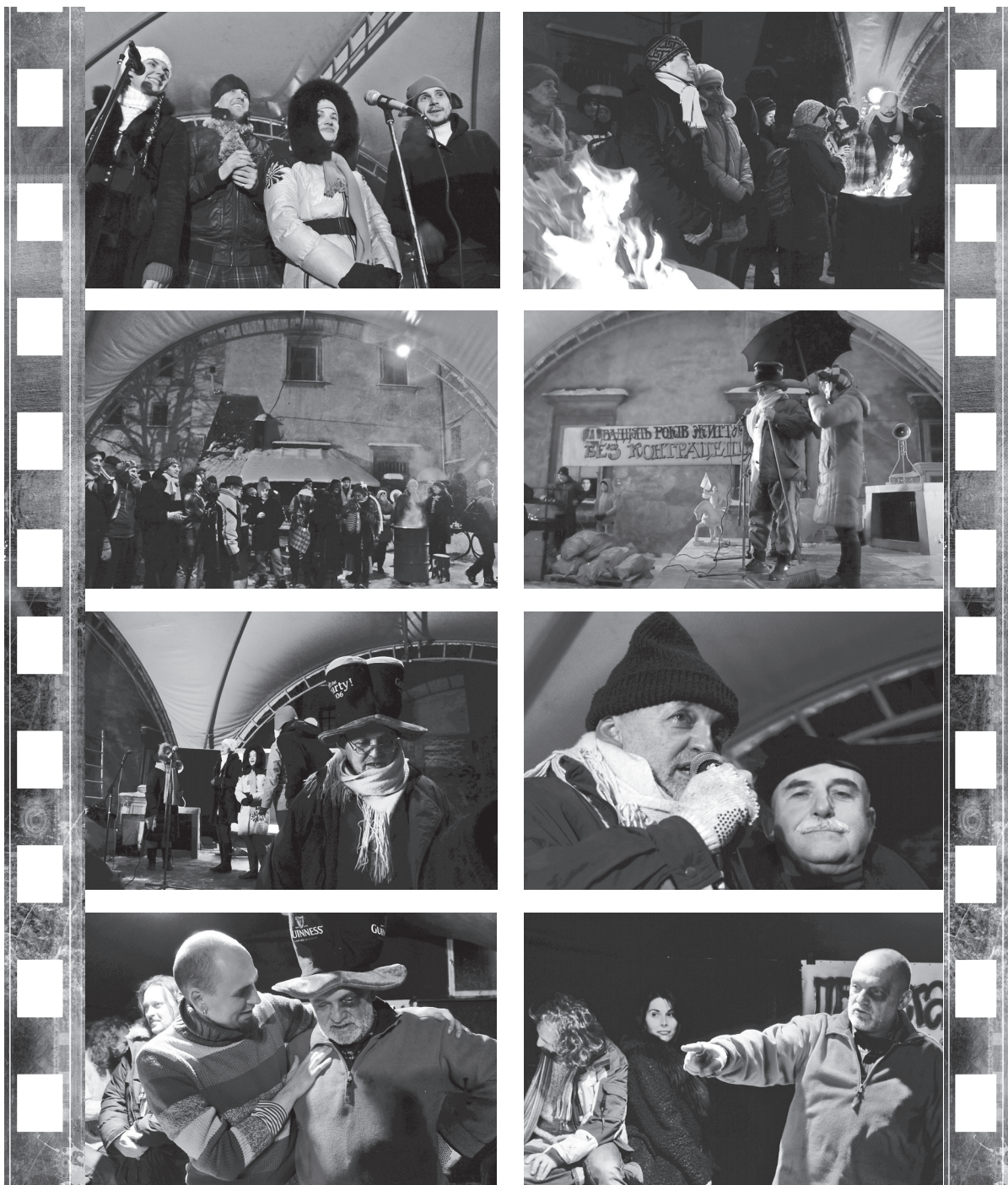
УРОДИНИ МУЗЕЮ ІДЕЙ

12 грудня Музей ідей відсвяткував 20-річчя!

Мало хто тепер згадає, що двадцять років тому Музей Ідей розпочинався з невеличкої кімнатки в колишньому монастирі, з підвалу, заповненого водою та з великого бажання Олеся Дзиндри щось міняти в культурному житті нашого міста... Бажання було настільки великим, що підвал невдовзі перетворився в галерею, галерея розрослася до мистецького об'єднання (яке сьогодні об'єднує кіномитців і художників, театралів і реставраторів, екологів і громадських активістів), а об'єднання митців перетворилося в справжній генератор ідей, який породив кінофестиваль, численні мистецькі

акції, виставки та симпозиуми, який перетворив сам Музей Ідей та територію довкола нього в вільну мистецьку зону відкриту для будь-яких цікавих мистецьких задумів. Оглядаючись в минуле можна без жодного сумніву сказати, що Олеся Дзиндри вдалося дуже багато змінити в нашому місті. А дивлячись у майбутнє, хочеться лише побажати, щоб і надалі так само сильно хотілося і так легко моглося, щоб ідеї ніколи не вичерпувалися і щоб Музей Ідей завжди був музеєм лише на словах!

Марта Швець (фото автора)

Як Ви можете допомогти бездомній людині?

Просто відірвіть цей купон і віддайте людині, яка потребує інформації.

ДЕ ПОЇСТИ?

День	Час	Адреса	Організація
Понеділок	13:00	вул. Б. Хмельницького, 189а	Згромадження «Мілес Єзу»
Вівторок	12:00	пр-т Червоної Калини, 127а	Християнсько-Євангельська Церква «Божий мир»
	13:00	вул. Б. Хмельницького, 189а	Згромадження «Мілес Єзу»
	12:00	вул. Слобідська, 1а (бічна вул. Зеленої)	Християнсько-Пресвітеріанська Церква
Середа	12:00	вул. Мельника, 8	Церква «Християнська надія»
	13:00	вул. Б. Хмельницького, 189а	Згромадження «Мілес Єзу»
	13:00	кінотеатр «Сокіл» (вул. В. Великого, 14а)	Громадська організація "Нагодуй голодного"
	14:00	біля палацу ім. Г. Хоткевича	Церква «Осанна»
Четвер	12:00	вул. Миколайчука, 8	Церква «Християнська надія»
	12:00	пр-т Червоної Калини, 127а	Християнсько-Євангельська Церква «Божий мир»
	12:00	вул. Слобідська, 1а (бічна вул. Зеленої)	Християнсько-Пресвітеріанська Церква
	13:00	вул. Б. Хмельницького, 189а	Згромадження «Мілес Єзу»
	14:00	Сквер біля Порохової вежі	ЛМГО «Спільнота взаємодопомоги «Оселя»
	18:30 - 19:00	Піший патруль: Порохова вежа - ц-ва Преображення - ц-ва св. Андрія - вул. Банківська - ц-ва Ольги і Єлизавети	Спільнота Святого Егідія
П'ятниця	13:00	вул. Б. Хмельницького, 189а	Згромадження «Мілес Єзу»
	14:00	Рясне-1 сквер біля супермаркету «ВАМ»	Християнсько-Пресвітеріанська Церква
	15:00	сквер біля Порохової вежі	Пресвітеріанська Церква
Субота	13:00	вул. Б. Хмельницького, 189а	Згромадження «Мілес Єзу»
	14:00	біля палацу ім. Г. Хоткевича	Церква «Осанна»
	13:30 - 14:00	Піший патруль: Порохова вежа - ц-ва Преображення - ц-ва св. Андрія - вул. Банківська	Спільнота Святого Егідія
Неділя	13:00	вул. Б. Хмельницького, 189а	Згромадження «Мілес Єзу»

Де отримати теплий одяг:

вул. Кирилівська, 3 а,
Львівський міський соціальний центр, 16.00 - 18.00
Тел.: 8 (032) 233-10-49 (гаряча лінія)

Львів – Винники, вул. Винниченка, 3
(бічна Миколайчука, «Галактика»)
Понеділок – П'ятниця, 10:00–13:00,
«Осередок Кофоеда» («Оселя»)

Де помитися, підстригтися і випрати речі:

Львів – Винники, вул. Винниченка, 3
(бічна Миколайчука, «Галактика»)
Понеділок - П'ятниця 9:00 - 14:00
«Осередок Кофоеда» («Оселя»)

Де переночувати:

вул. Кирилівська, 3 а,
Львівський міський соціальний центр, 18.00 - 20.00
Тел.: 8 (032) 233-10-49 (гаряча лінія)

Де отримати реєстрацію та відновити паспорт:

вул. Кирилівська, 3 а,
Львівський міський соціальний центр
(юридичні консультації, відновлення втрачених документів,
постановка на облік, реєстрація за переважним
місцезнаходженням).
Тел.: 8 (032) 233-14-79, 233-10-49.

Де можна поступово відновити своє життя?

м. Львів-Винники, вул. І. Франка, 69.
Спільнота взаємодопомоги «Оселя»
(життя в спільноті, праця для свого утримання,
навчання та допомога іншим)

МАЙСТЕРНЯ ДОБРИХ СПРАВ
«Емаус-Оселя»

Благодійна крамничка
Вул. Угорська, 2

Сюди можна приносити вживаний одяг, посуд, іграшки та інше, а також придбати речі, які віддали інші люди. Придбавши чи віддавши речі для благодійної крамнички, ви допоможете безпритульним людям.

Не викидайте добрих речей! Зателефонуйте нам!
296 33 03 ЛМГО «Спільнота взаємодопомоги «Оселя»
www.emaus-oselya.org

#21

И П О С М О
НЕБА

придбавши цей журнал,
ви допоможете
бездомним людям

ЦЕ НЕ КІНЕЦЬ

придбавши цей журнал, ви допоможете бездомним людям